

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1923

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1924

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

232777

INLEDNING

TILL

Sinnessjukvården i riket / Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1941. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1939.

1911-1939 med innehållsförteckning på franska. - 1914-1920 med fransk parallelltitel: Soins médicales aux aliénés en Suède, 1921-1939: Soins médicaux aux aliénés en Suède.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 2, Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1862-1910.

Täckningsår: 1861-1910.

Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... ersattes 1903 av Medicinalstyrelsens underdåniga berättelse angående sinnessjukvården i riket året 1901

Överstyrelsen över hospitalen ersattes 1902 av Medicinalstyrelsen.

Efterföljare:

Ingår fr.o.m. 1940 i:

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

Sinnessjukvården i riket. År 1923. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1923

AV

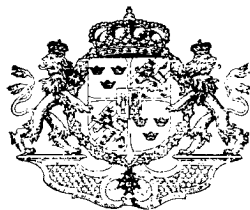
KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1924

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

232777

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

SOINS MÉDICAUX AUX
ALIÉNÉS EN SUÈDE

EN

1923

PAR

LE CONSEIL SUPÉRIEUR
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE DE L'ÉTAT

STATISTISKA BOKFÖRLAGET
BIBLIS TRYCK
STOCKHOLM 27

Innehållsförteckning.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård	sid.	3.
II. Anstalter för sinnessjuka	»	4.
a) Statens sinnessjukhus	»	4.
1. Byggnader	»	4.
2. Utrymme	»	5.
3. Mathållning och utspisning	»	6.
4. Befattningshavare	»	6.
5. De sjukas sysselsättning och förströelser	»	6.
6. Sjukvård	»	6.
b) Landstingens upptagningsanstalter	»	9.
c) Kommunala sinnessjukhus	»	9.
d) Enskilda anstalter och sjukhem	»	11.
III. Antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom riket	»	12.
Skyddsföreningen för sinnessjuka	»	12.
Kurator för de sinnessjuka	»	12.

Tabeller.

Tab. 1. Sammanställning av uppgifterna från offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka angående intagna och avförda samt den 31 december befintliga patienter	sid.	14.
» 2. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade, döda samt vid årets slut befintliga, med fördelning efter de särskilda sjukdomsformerna	»	15.
» 3. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade och döda, med fördelning efter kön och ålder	»	16.
» 4. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, fördelade efter civilstånd, sjukdomens bestånd före intagningen samt antal förutgångna anfall	»	16.
» 5. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter sjukdomens form och efter ålder vid sjukdomens utbrott	»	17.
» 6. Översikt över de orsaker, under vilkas indytelser sinnessjukdom kan anses hava uppkommit hos under året intagna	»	18.
» 7. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter stånd och yrke	»	19.
» 8. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, med fördelning efter hemort	»	20.
» 9. Översikt över tillfriskningsprocenten bland de under de senaste 10 åren å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna	»	20.
» 10. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka tillfrisknade	»	21.

Tab. 11.	Översikt över dödsorsaker bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka avlidna	sid. 22.
• 12.	Översikt över tillfälliga sjukdomar bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka vårdade	• 23.
• 13.	Kriminalpatienter å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka	• 24.
	A. Underhållsdagar samt vid årets slut befintliga.	
	B. Å samtliga anstalter under året intagna och avförda.	
• 14.	Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna och avlidna, av dementia paralytica lidande	• 25.
• 15.	Sammanställning av uppgifter från offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka angående antal sjukplatser, underhållsdagar och medeltal vårdade samt kostnad för sjukvården och utspisningskostnad	• 26.
• 16.	Översikt över de vid offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka i och för den egentliga sjukvården anställda befattningshavare	• 27.
• 17.	Jämförelse mellan hospitalens driftkostnader åren 1922 och 1923	• 28.
• 18.	Förteckning över hospitalen tillhöriga fonder	• 29.
• 19.	Sammandrag av hospitalens driftkostnader	• 30.
• 20.	Sammandrag av kyrkoherdarnas och hälsovårdsnämndernas uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa i riket	• 32.

Table des matières.

I.	Mesures d'une certaine importance décrétées par le Gouvernement et la Diète, page	3.
II.	Etablissements d'aliénés	• 4.
a)	Hôpitaux d'aliénés et Asyles de l'Etat	• 4.
1.	Edifices	• 4.
2.	Espace	• 5.
3.	Nourriture	• 6.
4.	Employés	• 6.
5.	Occupation et récréation des malades	• 6.
6.	Soins aux malades	• 6.
b)	Etablissements de refuge des Conseils généraux	• 9.
c)	Etablissements de certaines Communes	• 9.
d)	Asyles d'aliénés privés et maisons de santé	• 11.
III.	Nombre des personnes en Suède atteintes d'aliénation mentale et d'idiotisme	• 12.
La Société protectrice des aliénés		• 12.
La curatrice des aliénés		• 12.

Tableaux. (Note. m. = hommes; kv. = femmes s:a = somme.)

Tabl. 1. Rapport des hôpitaux publics indépendants d'aliénés concernant les malades admis, renvoyés et restants le 31 décembre	page 14.
Col. 1. Hôpitaux, asiles ou refuges d'aliénés. Col. 2. Malades admis, les aliénés transférés des autres hôpitaux publics indépendants non compris. Col. 3. Malades admis, non soignés à d'autres hôpitaux publics indépendants d'aliénés. Col. 4. Transferts des autres hôpitaux publics indépendants d'aliénés. Col. 5—10. Renvoyés: Col. 5. guéris; Col. 6. en état amélioré; Col. 7. non guéris; Col. 8. à d'autres hôpitaux d'aliénés de l'Etat; Col. 9. Décédés; Col. 10. non malades à l'admission. Col. 11. Malades restants le 31 déc. Col. 12. Nombre d'expectants le 31 déc.	
2. Aperçu des malades admis, guéris, décédés et restants à la fin de l'année aux dits hôpitaux, distribués après les formes de la maladie	15.
Col. 2, 3. Voir Tabl. 1, col. 2 et 3. Col. 4. Guéris. Col. 5. Décédés. Col. 6. Restants le 31 déc.	
3. Aperçu des malades admis, guéris et décédés aux dits hôpitaux, répartis d'après le sexe et l'âge	16.
Col. 1. Voir Tabl. 2, col. 2—5. Col. 13. Inconnu. Col. 14. Total. Col. 15. Totaux. — <i>Alinéa 1.</i> De 15 jusqu'à 20 ans. <i>Alinéa 2.</i> Voir Tabl. 1, col. 2.	
4. Aperçu des malades admis aux dits hôpitaux, répartis d'après l'état civil, la durée de la maladie avant l'admission à l'hôpital et le nombre des crises antérieures	16.
<i>Alinéas 4 et 5.</i> Excl. les imbéciles et les idiots, ainsi que ceux, qui n'étaient pas malades à l'admission; voir aussi Tabl. 1, col. 2. et 3. resp.	
5. Aperçu des malades admis pour la 1 ^{re} fois auxdits hôpitaux, répartis d'après la forme de la maladie et d'après l'âge à l'éclat de la maladie	17.
Col. 12. Au-dessus de 70 ans. Col. 13—15. Voir Tabl. 3, col. 13—15.	
6. Aperçu des causes de la maladie sous lesquelles elle pourrait avoir son origine	18.
Col. 1. Causes. Col. 2, 3. Voir Tabl. 1, col. 2, 3. — Distribution par sexe.	
7. Aperçu des malades admis pour la 1 ^{re} fois aux dits hôpitaux, répartis d'après la position sociale et la profession	19.
Col. 1. I. Agriculture, pêche, etc. — II. Industrie et métiers. — III. Commerce et communication. — IV. Fonctions et, emplois publics ainsi que lettres. — V. Autres. — VI. Métiers non fixes ou inconnus.	
8. Aperçu des malades admis pour la 1 ^{re} fois aux dits hôpitaux, placés après le lieu d'origine	20.
Col. 2. Campagne. Col. 3. Villes. Col. 4. Total. Col. 5. Malades admis sur 100 000 de la population moyenne.	
9. Le pourcentage des guéris parmi les malades admis aux dits hôpitaux pendant ces 10 années dernières	20.
Col. 1. Numéro de l'année d'admission. Col. 2. Année. Col. 3. Admis, les aliénés transférés des autres hôpitaux non compris. Col. 4. Ceux, qui lors de l'admission sont à compter comme incurables. Col. 5. Guéris pendant une de ces 10 années. Col. 6. Pourcent de guérisons des admis compris dans la col. 3. Col. 7. Idem, déduction faite de ceux compris dans la col. 4.	
10. Aperçu des malades guéris aux dits hôpitaux	21.
Col. 2—6. Séjour à l'hôpital. Col. 7—12. Durée de la maladie à partir de son début. Col. 13. Inconnu. Col. 14. Total, hommes et femmes. Col. 15. Totaux.	
11. Aperçu des causes de décès des malades admis aux dits hôpitaux	22.

Tabl. 12.	Aperçu des maladies occasionnelles parmi les malades soignés aux dits hôpitaux	page 23.
13.	Malades criminels aux dits hôpitaux	24.
	A. Nombre de jours d'entretien ainsi que le nombre des malades restant à la fin de l'année. Col. 2. Jours d'entretien. Col. 3. Moyennes des soignés par jour. Col. 4. Restants le 31 déc. H., F., Total.	
	B. Admis et renvoyés dans toutes les institutions pendant l'année. Col. 2. Comptés comme fous. Col. 3. Prisonniers aux travaux forcés. Col. 4. Prévenus. Col. 5. Cas d'observation.	
14.	Aperçu des malades admis aux dits hôpitaux et décédés souffrant de démence paralytique	25.
	Col. 1—3. Admis: Col. 1. Voir Tabl. 7, col. 1. Col. 2. Exerçant un métier. Col. 3. Membres de famille. Col. 4—10. Décédés: Col. 4. Age lors du décès. Col. 5—10. Durée de la maladie à partir de son éclat. — Admis: Etat civil; lieu de domicile; cause probable de la maladie	
15.	Rapport des dits hôpitaux sur le nombre des lits, des jours d'entretien, le nombre moyen des malades soignés, frais pour les soins médicaux et la nourriture	26.
	Col. 2. Nombre des lits à la fin de l'année. Col. 3. Moyennes des soignés aux hôpitaux de l'Etat, aux refuges des Conseils généraux et des communes. Col. 4. Jours d'entretien sur idem. Col. 5. Dépenses totales pour les soins aux malades: dépense totale, dépense moyenne par malade et an, dépense par malade et jour. Col. 6. Dépenses pour la nourriture des malades par jour d'entretien.	
16.	Aperçu des employés dans ces hôpitaux	27.
	Col. 2—7. Médecins. Col. 8, 9. Personnel de surveillance. Col. 10—15. Gardemalades. Col. 16. Le nombre moyen des places occupées. Col. 17. Nombre des malades gardés par chaque infirmier. Col. 18. Nombre des infirmières aux sections pour hommes. Col. 19—22. Personnel d'économie.	
17.	Comparaison entre les frais d'exploitation desdits hôpitaux en 1922 et en 1923	28.
18.	Specification concernant les fondations des hôpitaux	29.
19.	Relevé des frais d'exploitation desdits hôpitaux	30.
20.	Relevé des rapports du clergé et les Commissions municipales de santé concernant les aliénés et les hébétés en Suède	32.

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Socialdepartementet.

Kungl. medicinalstyrelsen får härmed jämlikt 13 § uti den för styrelsen gällande instruktion överlämna berättelse angående *sinnessjukvården* i riket för år 1923. Till en början lämnar styrelsen en översikt över de av Kungl. Maj:t och riksdagen härutinnan beslutade viktigare åtgärder. Berättelsen omfattar därefter redogörelse för statens sinnessjukhus, landstingens och kommunala upptagningsanstalter för sinnessjuka samt enskilda anstalter och sjukhem. Vidare meddelas en redogörelse över antalet i riket befintliga sinnessjuka och sinnesslöa samt för skyddsföreningen för sinnessjuka. Slutligen lämnas ett meddelande angående kurators för de sinnessjuka verksamhet. Berättelsen åtföljes dels av tabellariska översikter angående sjukvården å anstalter och därmed sammanhängande förhållanden samt rörande inkomster och utgifter för hospitalens underhåll, dels av sammandrag av 1923 års redovisning över till hospitalsväsendet anslagna medel ävensom av kyrkoherdarnas uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa. De tabellariska översikterna angående sjukvården omfatta även verksamheten vid vissa större

landsting eller kommuner tillhörande upptagningsanstalter, nämligen länsavdelningarna vid rikets sinnessjukhus, sjukhuset vid Långbro samt upptagningsanstalterna vid Ulvsunda, i Hälsingborg och i Norrköping.

B. BUHRE.

F. VON DARDEL.

G. ELANDER.

Karl Leijer.

Stockholm den 22 oktober 1924.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 8 juni 1923 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att, i den mån så lämpligen kan ske, upprätta *plan för ett successiét utförande av de nyanläggningar samt om- eller tillbyggnadsarbeten, som befinnas erforderliga för den statliga sinnessjukvården.*

Genom brev den 8 juni 1923 har Kungl. Maj:t bemyndigat medicinalstyrelsen att, i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställda bestämmelser, vid de statens sinnessjukhus, där sådant anses lämpligt, i anslutning till vederbörande sjukhus anordna *familjevård* av till sjukhuset hörande sinnessjuka.

Genom brev den 8 juni 1923 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att uppgöra och till Kungl. Maj:t inkomma med fullständigt förslag till *påbyggnad av södra delen av huvudbyggnaden samt till ny ekonomibyggnad vid Piteå hospital och asyl.*

Jämlikt av Kungl. Maj:t givet bemyndigande har statsrådet och chefen för socialdepartementet den 29 september 1923 utsett tre delegerade att med representanter för Stockholms stad förhandla rörande *stadens övertagande av sinnessjukvården inom staden.*

II. Anstalter för sinnessjuka.

a) Statens sinnessjukhus.

1. Byggnader.

Stockholms hospital. De i förra årets berättelse omnämnda nybyggnaderna, utgörande tvenne bostadshus för gifta befattningshavare, hava under året fullbordats och tagits i bruk.

Uppsala hospital och asyl. I hospitalsbyggnaden för män har utrymmts en lägenhet om två rum och kök och inretts till laboratorium. Nya mekaniska grindar hava uppsatts vid hospitalets portvaktstuga. Till- och ombyggnad av södra växthuset har påbörjats i samband med rivning av norra växthuset.

Strängnäs hospital. Det under förra året påbörjade bostadshuset för personal har under året fullbordats. Sjukhusets grundvattenverk har likaledes fullbordats, varjämte en träbyggnad för vedupplag med isbod uppförts.

Växjö hospital. I lilla byggnaden har både den manliga och den kvinnliga övervakningsavdelningen utvidgats, så att den direkta övervakningen, som förut omfattade 11 sängar för män och 10 sängar för kvinnor, efter utvidgningen förfogar över 22 sängar för män och 15 sängar för kvinnor.

Västerviks hospital. Arbetet med uppförandet av de två nya paviljongerna för oroliga sjuka har framskridit så långt, att det vid årets slut var i det närmaste färdigt. Uppförandet av två bostadshus med tillsammans 6 familjebostäder har under året påbörjats och var vid årets utgång i det närmaste fullbordat.

Lunds hospital och asyl. Två nya bostadshus invid asylen, vardera för fyra familjer, hava under året tagits i bruk och bebos av ekonomipersonal.

Vänersborgs hospital och asyl. Under året hava färdigbyggts två bostadshus för gift personal.

Sätters hospital. Under året har arbetet med de två nya paviljongerna för oroliga sjuka framskridit så långt, att byggnaderna vid årets slut stodo färdiga att tagas i bruk för sitt ändamål. En tvättstuga för personalen har blivit uppförd. Å hospitalets skogsmark hava utsatts 7 000 barrträdsplanter med gott resultat.

Härnösands hospital. Ett bostadshus för befattningshavare, inrymmande, bland annat, bostadslägenheter för uppsyningsmannen och en förestånderska, har under året uppförts och tagits i bruk för sitt ändamål. De av upp-

syningsmannen och förestånderskan förut disponerade lägenheterna hava upplåtits till sjukvården, varigenom platsantalet för sjuka kunnat ökas med 3 på kvinno- och 7 på manssidan.

Angående de kostnader för underhåll och förbättringar av byggnader och gårdar, vilka bestritts av respektive direktioner, hänvisas till tab. 19 i tabellavdelningen.

2. Utrymme.

Vid Härnösands hospital har platsantalet, genom att av befattningshavare förut disponerade lokaler kunnat upplåtas till sjukvården, ökats med 10, varav 7 för män och 3 för kvinnor. I öfrigt har platsantalet under året icke undergått någon förändring. Fördelningen av sjukplatser inom de olika sjukhusen vid redovisningsårets slut angives i följande tabell.

S j u k h u s .	I klass		Allmän klass		Landstings resp. stads klass		Summa
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Stockholms hospital	10	10	115	120	—	—	255
Uppsala » och asyl	30	—	630	562	12	12	1 246
Nyköpings » 	—	—	107	79	10	10	206
Strängnäs » 	—	—	400	400	—	—	800
Vadstena » och asyl	11	11	392	374	—	—	788
Växjö » 	5	5	120	120	20	20	290
» krim:avd.	—	—	100	—	—	—	100
Västerviks » 	—	—	415	385	17	15	832
Visby » 	—	—	21	42	—	—	63
Lunds » och asyl	15	15	602	602	14	14	1 262
Malmö asyl	—	—	48	76	—	—	124
Göteborgs hospital	25	25	121	109	41	34	355
Vänersborgs » och asyl	—	—	520	530	15	15	1 080
Kristinehamns » 	—	—	380	400	10	10	800
Säters » 	—	—	410	390	20	10	830
Härnösands » 	—	—	137	118	12	12	279
Östersunds » 	—	—	295	265	—	—	560
Piteå » och asyl	—	—	204	166	—	—	370
Summa	96	66	5 017	4 738	171	152	10 240
	162		9 755		323		
	9 917						

Antalet exspektanter vid årets slut uppgick till 3 946 mot 4 590 vid förra årets slut.

3. Mathållning och utspisning.

Beträffande mathållning och utspisning är för redovisningsåret intet särskilt att anföra.

4. Befattningshavare.

Under denna rubrik är intet särskilt att anföra.

5. De sjukas sysselsättning och förströelser.

Vid statens sinnessjukhus hava under året utförts inalles 1 159 151 *days-verken*. Med beräkning av 300 arbetsdagar för året och 10 896 i medeltal vårdade per dag (tab. 15) befinnas i genomsnitt 35.5 % av patienterna varit sysselsatta med arbete. Vid de olika sjukhusen har antalet arbetande patienter, uttryckt i procent, varit följande:

Stockholm 21.9 %, Uppsala 40.0 %, Nyköping 39.4 %, Strängnäs 39.1 %, Vadstena 44.1 %, Växjö 40.1 %, Västervik 33.5 %, Visby 45.2 %, Malmö 44.3 %, Lund 33.1 %, Göteborg 29.8 %, Vänersborg 36.7 %, Kristinehamn 31.7 %, Säter 32.9 %, Härnösand 43.1 %, Östersund 36.9 %, Piteå 30.9 %.

6. Sjukvård.

Av de under årets lopp i de å bifogade tabeller upptagna sjukhusen *intagna* sjuka hava 74.0 % förut ej vårdats å offentligt sinnessjukhus (tab. 1).

Av intagna med undantag av från annat sjukhus överförda samt sinnesslöa och sinnessvaga hava 68.6 % *för första gången* angripits av sinnessjukdom (tab. 4), och 28.5 % hava genomgått ett eller flera anfall av sinnessjukdom; nämnda förhållande är okänt beträffande 2.9 %.

Sjukdomens bestånd efter dess uppkomst för de under året *tillfrisknade* (tab. 10) har, uttryckt i procent, varit följande:

Under 3 månader	Från 3 intill 6 månader	Från 6 intill 12 månader	Från 1 intill 2 år	Från 2 intill 5 år	Över 5 år	Okänt
16.3	22.0	26.6	17.3	10.1	4.6	3.1

Bland samtliga inträffade dödsfall (483 emot 557 under föregående år) angivas dödsorsakerna för 31.5 % hava varit lungtuberkulos (28.5 % under 1922) och för 8.5 % akut lunginflammation.

Beträffande förekomsten av *akuta infektionssjukdomar* omnämnes från Strängnäs hospital en difteriepidemi under årets båda första månader, därvid huvudsakligen personal, omkring 25 fall, insjuknade och endast 3 patienter. Vid Lunds asyl hava inträffat 6 fall av tyfus abdominalis. Vid Vänersborgs hospital och asyl har inträffat ett fall av encephalitis lethargica med dödlig utgång, ett fall av tyfus abdominalis, likaledes med dödlig utgång, samt ett fall av paratyfus. Vid Kristinehamns hospital hava en manlig och tre kvinnliga patienter under året avlidit i encephalitis lethargica.

Antalet *kriminalpatienter* (tab. 13) utgjorde vid årets slut 652 (564 män, 88 kvinnor), d. v. s. 5·9 % av samtliga närvarande. Å de olika sjukhusen förhöll sig antalet kriminalpatienter till hela antalet vid årets slut närvarande på följande sätt: Stockholms hospital 5·0 %, Uppsala hospital och asyl 5·0 %, Nyköpings hospital 3·9 %, Strängnäs hospital 4·1 %, Vadstena hospital och asyl 4·1 %, Växjö hospital (utom kriminalavdelningen och Korsbergakolonien) 4·1 %, Västerviks hospital 7·3 %, Visby hospital 4·1 %, Lunds hospital och asyl 4·3 %, Malmö asyl 14·5 %, Göteborgs hospital 4·8 %, Vänersborgs hospital och asyl 4·6 %, Kristinehamns hospital 3·5 %, Sätters hospital 6·4 %, Härnösands hospital 7·5 %, Östersunds hospital 5·6 % samt Piteå hospital och asyl 5·3 %.

Under året hava 34 för brott tilltalade personer blivit av medicinalstyrelsen för observation och undersökning inremitterade till statens sinnessjukhus; av dessa hava de betygskrivande läkarna förklarat 12 i saknad av förståndets bruk, 7 i saknad av förståndets fulla bruk och 15 tillräkneliga.

Antalet *underhållsdagar* (tab. 15) för de under året å statens sinnessjukhus vårdade uppgick till 3 976 423, av vilka för första klass 1·2 %, för andra klass 5·2 %, för tredje klass 84·9 %, för avgiftsfria 5·8 % och för landstings- resp. stadsanstalter 2·9 %.

Översikt över kostnaden för år och sängplats för avlöning, utspisning, kläder, eldning, medicin och tvätt vid statens sinnessjukhus år 1923.

Anstalt	Personal- kostnad per patient och år	Utspi- ning per patient och år	Kläder och linne per patient och år	Bränsle och lyse per säng- plats och år	Medicin per patient och år	Tvätt- medel per patient och år
Stockholms hosp.	1 991·66	240·85	84·63	289·51	40·27	21·56
Uppsala hosp. o. asyl	1 005·76	245·51	52·85	182·96	14·94	11·52
Nyköpings hosp.	1 200·92	233·35	66·69	134·51	8·38	15·73
Strängnäs hosp.	1 018·06	209·68	44·79	123·02	6·60	16·33
Vadstena hosp. o. asyl	972·14	189·81	59·15	99·81	9·18	7·12
Växjö hosp.	1 290·17	200·31	68·60	200·17	7·46	9·13
Västerviks hosp.	1 027·49	219·11	81·26	113·23	9·90	11·08
Visby hosp.	951·10	227·84	63·05	217·85	6·40	10·13
Malmö asyl	849·69	251·59	79·99	202·62	8·11	23·48
Lunds hosp. o. asyl	950·21	223·57	49·43	142·97	10·55	10·27
Göteborgs hosp.	1 567·87	271·33	99·60	184·04	17·27	18·53
Vänersborgs hosp. o. asyl	924·91	178·66	66·06	109·11	8·14	9·15
Kristinehamns hosp.	1 146·89	217·20	83·70	140·50	16·97	16·56
Sätters hosp.	995·35	256·87	89·09	178·17	9·06	16·27
Härnösands hosp.	1 224·37	245·76	58·44	118·63	8·69	9·85
Östersunds hosp.	1 146·69	250·48	92·52	238·91	7·96	14·44
Piteå hosp. o. asyl	1 309·35	247·64	70·87	185·56	7·73	16·35
Medeltal	1 082·30	227·42	68·61	158·47	10·94	12·81

Anm. Med hänsyn till nytt avlöningsreglementes genomförande fr. o. m. år 1923 har i stället för avlöningskostnad, vilken hänfört sig till enbart anslag avlöning, i översikten för innevarande år införts rubriken *personalkostnad*, som innefattar *samtliga* anslag för personalens avlöande, ss. dyrtidstillägg m. m.

Totalkostnaden för hospitalens drift har uppgått till 16 825 814 kronor 73 öre, av vilket belopp 11 461 502 kronor 48 öre utgått av statsmedel. Årliga medelkostnaden per sjukplats har utgjort 1 543 kronor 95 öre och dagliga medelkostnaden för varje patient 4 kronor 23 öre; medelkostnaden av *statsmedel* per år och patient har utgjort 1 051 kronor 20 öre eller per dag 2 kr. 88 öre. Vid jämförelse mellan olika sjukhus visar sig dagsmedelkostnaden störst vid Stockholms hospital med 7 kronor 47 öre och lägst vid Vänersborgs hospital med 3 kronor 45 öre.

I tabellen å sid. 7 lämnas en jämförande översikt över kostnaden vid statens sinnessjukhus för en del av de huvudrubriker, som upptagas i tab. 19. Vad i övrigt angår sjukvården och därmed sammanhängande frågor å rikets sinnessjukhus hänvisas till tab. 1—19.

Angående kolonien i *Korsberga* har överläkaren Granholm meddelat bl. a. följande:

	Män	Kvinnor	Summa
Kvarvarande från 1922	121	81	202
Intagna under 1923	14	2	16
Summa vårdade	135	83	218
Avgångna under 1923:			
till Växjö hospital	13	3	16
„ annat „	—	2	2
utskrivna	—	1	1
Summa avgångna	13	6	19
Kvarvarande till 1924	122	77	199

Orsakerna till återflyttningarna till hospital voro: ovilja mot familjevård i 1 fall, psykisk försämring i 6 fall, kroppslig sjukdom i 3 fall samt olämplighet för familjevård och rymningsbegär i 8 fall.

Under året hava 2 hem för män tillkommit och 2 hem för män upphört.

De under året vårdade hava kunnat sysselsättas sålunda: i lantbruk och ladugård 70 män och 8 kvinnor, med hushålls- och handarbeten 35 kvinnor, i hantverk 3 män och 3 kvinnor samt med diverse handräckning 22 män.

Av i centralhemmet vårdade äro 67 män och 28 kvinnor. Högsta antalet därstädes samtidigt vårdade voro av män 19 och av kvinnor 10.

Direkt från ett vårdhem till ett annat har flyttats 1 man.

Omsättningen inom centralhemmet framgår av följande tabell.

Orsaken till vistelsen i centralhemmet	Kvarvarande från 1922	Intagna 1923	Avförda 1923				Kvarvarande till 1924
			till samma hem	till annat hem	till Växjö hospital	till annat hospital	
Biträden inom hemmet	5	—	—	—	—	—	5
Väntan på plats i lämpligt hem . .	3	23	—	16	6	—	4
Kroppslig sjukdom	2	21	12	1	3	1	6
Psykisk försämring	7	23	7	10	6	1	6
Olämplig för familjevård	2	3	1	3	1	—	—
Familjetilldragelse i vårdhemmet .	—	2	2	—	—	—	—
Ombyte av vårdhem	—	6	—	5	—	—	1
Summa	19	78	22	35	16	2	22

Vederbörande provinsialläkare har under året tillkallats 10 gånger. Intet dödsfall har under året inträffat.

Sammanlagt hava 5 manliga och 1 kvinnlig patient avvikit från kolonien; alla hava återförts samma eller påföljande dag.

Vid årets utgång växlade vårdavgifterna per dag och patient mellan 75 öre och kr. 1:50.

Antalet underhållsdagar under året har, inklusive lantbrukskolonien, uppgått till 73 071 och medeltalet vårdade per dag 200² mot respektive 69 902 och 191⁵ under år 1922.

Medelkostnaden per patient och dag har, i familjevården med centralhemmet, utgjort kronor 1:58 samt per patient och år kronor 579⁵¹ mot respektive kronor 1:69 och kronor 615⁹⁴ under år 1922.

Utgifterna för i lantbrukskolonien intagna 7 patienter hava, efter avdrag av underhåll för byggnader och gårdar samt av utskylder, under året uppgått till 8 876 kronor 99 öre; medelkostnaden per dag och patient har i denna koloni utgjort kr. 3:70 samt per år och patient kr. 1 352²⁹ mot respektive 10 292²⁰ kr., 4⁰³ kr. och 1 471⁴⁶ kr. under år 1922.

Vid statens sinnessjukhus befintliga donationsfonder.

Någon ny fond har under år 1923 icke tillkommit.

b) Landstingens upptagningsanstalter.

I tabellariska översikter, som åtfölja denna berättelse, ingår redogörelse för sjukvården även vid vissa mer självständiga upptagningsanstalter, tillhörande landsting. Såsom sådana räknas för närvarande sjukhuset vid Långbro jämte upptagningsanstalterna vid Ulvsunda samt i Hälsingborg och vid Norrköping.

Ur årets berättelser från de nämnda anstalterna må följande meddelas.

Sjukhuset vid Långbro. Från detta sjukhus meddelar överläkaren, att stadsfullmäktige i Stockholm genom beslut den 28 maj 1923 bifallit hälsovårdsnämndens framställning om uppförande av ytterligare en paviljong vid sjukhuset för oroliga och svårskötta patienter.

c) Kommunala sinnessjukhus.

Som kommunala sinnessjukhus jämlikt lagen om fattigvården den 26 mars 1920 och kungl. kungörelsen den 11 oktober 1920 har medicinalstyrelsen under år 1923 godkänt sjukhus å följande platser: Gällivare, Mölndal, Örebro; förut hava godkänts sjukhus å följande platser: Eskilstuna, Ystad, Stora

Tuna, Ljusnarsberg, Uppsala, Jönköping, Kristianstad, Uddevalla, Karlstad, Norra Råda, Falun, Grangärde, Sundsvall.

Beträffande verksamheten vid övriga i tabellavdelningen icke förekommande upptagningsanstalter för sinnessjuka hänvisas till nedanstående översikt.

Intagna, döda, underhållsdagar samt platsantal å landstingens och de större städernas upptagningsanstalter för sinnessjuka år 1923.

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Upptagningsanstalter (u.-a.) för sinnessjuka	Under året		Under- hålls- dagar för alla vårdade	Antal sjuk- sängar 31/12	Upptagningsanstalter (u.-a.) för sinnessjuka	Under året		Under- hålls- dagar för alla vårdade	Antal sjuk- sängar 31/12
	in- tagna	döda				in- tagna	döda		
Sjukhuset vid Långbro † .	226	23	257 649	730	U.-a. v. Göteborgs hosp. †	.	.	28 841	75
Prov. sinnessjukh. i Stockh. utom sjukh. v. Långbro ¹ .	374	24	123 145	286	U.-a. v. Vänersborgs hosp. †	.	.	10 837	30
Upptagn.-anst. v. Ulvsunda†	26	4	13 609	40	Falköpings lasarett . . .	31	—	8 647	24
U.-a. v. Uppsala hosp. † .	.	.	8 350	24	U.-a. v. Kristinehus hosp. †	.	.	6 890	20
U.-a. v. Nyköpings hosp. †	.	.	5 791	20	Örebro lasarett	25	—	4 731	12
Vadstena lasarett	8	3	5 959	16	Västerås lasarett	16	2	8 999	25
Uppt.-anst. v. Sandbyhov †	68	6	46 018	84	U.-a. v. Sätters hosp. † . .	.	.	10 566	30
Ulfsparré-Hägerflychtska l.	31	1	18 024	50	Gävle o. Gästriklands lasarett	15	—	5 715	14
U.-a. v. Växjö hosp. ² † .	.	.	14 423	40	Söderhamns lasarett . . .	55	5	7 883	22
U.-a. v. Västerviks hosp. †	.	.	9 676	32	Hudiksvalls	7	—	6 206	16
Kristianstads lasarett . .	14	—	16 710	45	U.-a. v. Härnösands hosp. †	14	—	8 359	24
U.-a. v. Lunds hosp. ⁴ . .	53	1	10 145	28	Östersunds lasarett . . .	8	1	3 812	12
Uppt.-anst. v. Hälsingborg †	32	6	20 411	68	Umeå lasarett	43	—	7 796	20
Allmänna sjukhuset . . .	102	8	10 799	34	För hela riket	1 169	89	698 164	1 867
Falkenbergs lasarett . . .	8	2	9 363	22	Om de med † betecknade frändragas	803	50	256 744	650
Uddevalla lasarett	13	3	8 810	24					

† Siffrorna ingå i tab. 1—15. — ¹ Katarina sjukhus, avd. för sinnessjuka, provisoriska sinnessjukhusen å 82 Hornsg., 56 Bondeg., Södermannag. 13 samt avdr. vid Norrtullsg. 14 och S:t Görans sjukhus. Dessa upptagningsanstalter här betraktade såsom en enhet, så att överflyttningar dem emellan frändragits i fråga om intagna. — ² Gemensam för Kronobergs och Blekinge län. — ³ Annan beräkningsgrund än i Styrelsens berättelse: Allmän hälso- och sjukvård. — ⁴ Ingår sedan flere år i lasarettets räkenskaper, men särskild vårdavgift till hospitalet erlågges av landstinget: här räknad såsom lasarettavdelning. — ⁵ Platsantalet ökat från 201.

d) Enskilda anstalter och sjukhem.

1) Enskilda anstalter.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 8 juni 1923 har Kungl. Maj:t meddelat tillstånd för Axel Robert Bokstedt att å fastigheten *Villa Lunnagård* å Eksjö stads område anordna en *anstalt för vård på en gång av högst tolv sinnessjuka*.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 13 april 1923 har Kungl. Maj:t förklarat, att det översköterskan Signe Nilsson, född Perlström, den 27 oktober 1922 meddelade tillstånd att övertaga en å lägenheten nr 2 Bommeryd i Finja socken anordnad vårdanstalt för sinnessjuka skall upphöra att gälla två månader efter den dag, hon fått del av Kungl. Maj:ts beslut i detta ärende.

Översikt för år 1923 över antalet platser samt intagna, utskrivna och den 31 dec. närvarande vid enskilda anstalter för sinnessjuka.

A n s t a l t	Plat-ser	Intagna		U t s k r i v n a								Den 31/12 1923 när- varande	
				friska		för- bättrade		oför- bättrade		döda			
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Solna sjukhem (Sundbyberg)	34	12	19	4	1	5	3	6	7	4	5	15	10
Vängelsta » (Uppsala) . .	19	—	3	—	—	—	—	1	2	—	1	8	10
Lunnagårds » (Eksjö) . . .	12	10	10	1	3	1	—	1	1	1	—	6	6
Katrinelunds sjukhem (Malmö)	12	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	9
Sollidens » (Åkarp)	16	5	17	—	7	1	2	2	6	—	2	4	12
Betaniastiftelsens sjukhem (Göteborg)	26	17	50	5	8	4	13	7	21	5	4	5	16
Summa	119	44	101	10	19	11	18	17	38	10	13	38	63
		145		29		29		55		23		101	

Av de såsom oförbättrade utskrivna hava 42 överförs till annat sinnessjukhus.

2) Enskilda sjukhem.

Under året har medicinalstyrelsen såsom enskilt sjukhem jämlikt föreskrifterna i Kungl. brevet den 14 augusti 1920 godkänt *Paulströms* sjukhem i Tyinge och doktor *Thulins* vilohem i Ängelholm. *Bagges* enskilda anstalt har under året övergått till enskilt sjukhem och Utterås sjukhem har under året upphört att vara sådant hem. Förut hava såsom enskilda sjukhem godkänts *Carlshälls* sjukhem, *Aspuddens* sjukhem och *Samariterhemmet* i Uppsala.

III. Antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom riket.

I tab. 20 meddelas ett sammandrag av de uppgifter, vilka det enligt § 69 i gällande stadga angående sinnessjuka åligger kyrkoherde samt kommunal- och hälsovårdsnämnd att till vederbörande tjänsteläkare avgiva.

Å sid. 13 meddelas en översikt över resultaten av tjänsteläkarnas besök hos sinnessjuka och sinnesslöa.

Skyddsföreningen för sinnessjuka.

Under år 1923 har skyddsföreningen överlämnat till överläkarna vid statens sinnessjukhus tillhopa 2 450 kronor, varav till vartdera av Uppsala och Lunds hospital 300 kronor, till vartdera av Strängnäs, Vadstena, Västerviks, Kristinehamns och Sätters hospital 250 kronor samt lägre belopp, minst 25 kronor, till övriga sjukhus.

Därjämte hava till 11 enskilda personer givits sammanlagt 700 kronor, vadan sålunda hela understödsbeloppet uppgår till 3 150 kronor.

Till bestridande av dessa utgifter har föreningen haft att tillgå årsavgifter från 517 ledamöter och räntan av förut befintligt kapital, som ökats från 45 017 kronor 46 öre till 45 821 kronor 20 öre.

Kurator för de sinnessjuka.

(Inom Stockholms stad.)

Kuratorn fröken G. Rodhe har över sin verksamhet under år 1923 i avgiven berättelse anført bl. a. följande.

Sammanlagt hava under året 562 personer kommit under kurators inseende, varav 322 från föregående år och 240 nytillkomna. I sistnämnda antal ingå 129 personer från hjälpföreningens för psykiskt sjuka byrå.

Medel till utdelning av understöd har erhållits dels från Stockholms stads hälsovårdsnämnd (anslag till hjälpföreningen för psykiskt sjuka) 5 600 kronor och dels från olika föreningar och fonder samt från enskilda personer till ett sammanlagt belopp av 2 030 kronor. Efter framställning av kurator har dessutom fattigvården lämnat understöd till 150 personer.

Vilohemmet »Fanny Hirschs Minne» har varit till mycket stort gagn, och under året hava därstädes vårdats inalles 77 personer.

Översikt för år 1923 över av provinsial- och extra provinsialläkare besökta sinnessjuka och sinnesslöa med hänsyn till deras antal, beskaffenheten av deras vård och deras behov av sjukhusvård.

L ä n	Antal besökta			Vårdens beskaffenhet			Behov av vård å anstalt för		
	Sinnessjuka	Sinnesslöa		god	mindre god	vanvård	sinnessjuka	obildbara sinnesslöa	bildbara sinnesslöa
		obildbara	bildbara						
Stockholms	13	11	6	26	4	—	—	—	—
Uppsala	4	1	3	8	—	—	1	—	—
Södermanlands	30	17	23	64	5	1	6	2	5
Östergötlands	3	16	4	16	7	—	—	7	—
Jönköpings	5	4	2	10	1	—	2	1	—
Kronobergs	19	9	6	34	—	—	2	1	1
Kalmar	1	3	1	5	—	—	—	—	1
Gotlands	44	36	11	85	6	—	2	1	1
Blekinge	7	12	—	16	1	2	—	—	—
Kristianstads	92	75	38	190	13	2	9	5	1
Malmöhus	84	63	55	183	18	1	16	4	9
Hallands	9	—	6	13	2	—	2	—	—
Göteborgs och Bohus	53	70	5	112	16	—	7	8	—
Älvsborgs	90	46	35	133	38	—	23	12	1
Skaraborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands	61	48	49	145	13	—	10	2	3
Örebro	4	2	4	7	3	—	1	2	—
Västmanlands	6	8	5	17	2	—	—	1	1
Kopparbergs	8	3	—	9	2	—	8	—	—
Gävleborgs	16	4	15	33	2	—	—	1	3
Västernorrlands	9	9	9	25	1	1	2	—	1
Jämtlands	12	10	6	23	5	—	4	3	—
Västerbottens	12	17	3	25	5	2	4	3	—
Norrbottnens	17	7	8	29	3	—	3	—	2
Summa	599	471	294	1 208	147	9	102	53	29
		765		1 364			82		
		1 364					184		

Tab. 1. Sammanställning av uppgifterna från offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka angående *intagna och avförda* samt den 31 december *befintliga* patienter år 1923.

A n s t a l t	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11			12	
	Intagna ¹		Intagna, å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut ej vårdade		Från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka överförda		tillfrisknade		förbättrade		oförbättrade		till annan statens anstalt för sinnessjuka		döda		icke sinnessjuka vid intagning		Den 31 december befintliga			Antalet expekterade den 31 december	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	s:a	m.	kv.
Stockholms hospital . . .	152	205	98	140	2	1	23	57	42	38	61	85	16	1	14	13	2	2	111	148	259	64	18
Uppsala » och asyl . . .	148	128	94	84	43	15	27	19	61	63	4	10	28	2	30	25	2 ¹	2 ¹	680	599	1 279	366	604
Nyköpings hospital . . .	23	36	20	29	—	5	6	18	2	2	—	2	—	21	5	3	2 ¹	—	128	100	228	41	34
Strängnäs » . . .	80	74	71	61	13	150	21	19	7	5	4	3	3	—	11	5	2 ³	—	412	412	824	121	119
Vadstena » och asyl . . .	46	51	37	42	—	—	21	26	5	11	5	4	—	7	12	20	—	—	397	362	759	191	138
Växjö » . . .	47	26	38	22	3	—	7	7	2	6	11	5	1	3	11	11	2 ²	1	306	258	564	60	38
» kriminalavd. . .	41	—	10	—	8	—	2	—	—	—	—	—	16	—	—	—	2 ²	—	112	—	112	10	—
Västerviks » . . .	94	71	72	53	9	4	30	31	32	26	1	—	5	—	17	23	2 ¹	—	550	437	987	220	193
Visby » . . .	20	23	12	16	—	—	6	1	5	9	2	4	1	—	—	3	—	—	41	55	96	2	1
Lunds » och asyl . . .	116	88	93	68	10	1	28	34	18	19	11	8	—	—	22	18	2 ¹	—	630	633	1 263	142	239
Malmö asyl . . .	3	5	3	5	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	4	—	—	48	76	124	—	—
Göteborgs hospital . . .	65	70	44	53	—	2	18	26	28	28	3	4	10	21	8	6	—	—	178	177	355	34	51
Vänersborgs » och asyl . . .	87	109	71	96	1	—	21	28	22	23	1	2	21	52	38	43	1	—	558	554	1 112	241	250
Kristinehamns » . . .	67	74	56	58	21	52	15	6	10	13	15	12	2	76	15	14	—	1	397	414	811	98	97
Säters » . . .	79	87	57	66	25	23	20	16	18	23	9	5	2	27	19	8	2 ²	—	534	451	985	190	112
Älfrösunds » . . .	28	27	16	20	—	—	13	15	1	2	1	1	—	—	8	2	—	—	151	128	279	35	43
Östersunds » . . .	62	72	45	55	—	—	24	22	14	12	2	2	—	20	7	11	1	—	316	270	586	93	50
Piteå hospital och asyl . . .	43	37	33	26	—	—	2	11	18	16	2	3	1	—	5	11	1	—	232	183	415	27	24
Sjukhuset vid Långbro . . .	99	75	60	42	24	28	15	12	35	20	20	23	22	30	8	15	—	—	362	362	724	—	—
Uppagn.-anst. v. Ulvsunda . . .	9	17	8	11	1	—	2	1	5	7	1	4	2	—	—	4	—	—	16	20	36	—	—
» v. Sandhybov . . .	33	35	25	28	—	—	9	15	5	10	3	—	—	4	5	1	—	—	61	68	129	—	—
» i Hålsingborg . . .	13	19	9	17	—	—	—	1	5	7	1	3	5	2	2	4	—	—	29	29	58	9	22
Summa	1 325	1 329	972	992	160	281	310	365	335	345	158	180	135	267	239	244	18	5	6 249	5 736	11 985	1 944	2 033
	2 654		1 964		441		675		680		338		402		483		23					3 977	

Anm. Landstingens med hospitalen förenade upptagningsanstalter äro fr. o. m. 1914 sammanräknade med hospitalen.

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här. — ² För observation. — ³ Därav vid Korsberga: m. 122, kv. 77, s:a 199. — ⁴ Därav 1 redan år 1922.

Tab.2. Översikt för år 1923 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade, döda, samt vid årets slut befintliga, med fördelning efter de särskilda sjukdomsformerna.

S j u k d o m	2		3		4		5		6	
	Intagna ¹		Intagna, å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut ej vårdade		Tillfrisknade		Döda		Den 31 december befintliga	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Melankoli, <i>Melancholia</i>	62	131	57	117	35	59	6	15	166	330
Mani, <i>Mania</i>	34	32	27	32	16	17	—	1	31	45
Periodisk sinnessjukdom, <i>Psychosis periodica</i>	221	341	108	170	133	164	13	39	481	701
Förvirring, <i>Confusio</i>	50	91	48	80	40	59	6	10	20	59
Primär svagsinnet, <i>Dementia primaria</i>	592	519	438	408	37	49	113	106	4 248	3 656
Kronisk förtryckhet, <i>Paranoia</i>	22	17	19	17	—	—	6	5	199	167
Sekundär svagsinnet, <i>Dementia secundaria</i>	1	3	1	2	—	—	2	4	30	92
Epileptisk sinnessjukdom, <i>Insania epileptica</i>	32	16	25	12	4	—	7	4	160	109
Degenerativ sinnessjukdom, <i>Insania degenerativa</i>	76	49	51	36	23	15	4	2	147	108
Sinnessjukdom i följd av kronisk förgiftning, <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	27	7	21	6	19	1	1	—	79	8
Sinnessjukdom med förlamning, <i>Dementia paralytica</i>	63	9	49	6	—	—	31	10	83	10
Svagsinnet av organiska orsaker, <i>Dementia organica</i>	65	79	59	75	1	1	38	41	145	215
Sinnesslöhet, <i>Idiotia</i>	18	10	16	10	—	—	3	4	134	87
Sinnessvaghet, <i>Imbecillitas</i>	39	19	33	16	2	—	9	3	281	148
Sinnessjukdom, okänd eller icke förefintlig	23	6	20	5	—	—	—	—	45	1
Summa	1 325	1 329	972	992	310	365	239	244	6 249	5 736

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här.

Tab. 3. Översikt för år 1923 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade och döda, med fördelning efter *kön* och *ålder*.

1	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15
	Under 15 år		15—20 år ¹		20—25 år		25—30 år		30—35 år		35—40 år		40—45 år		45—50 år		50—60 år		60—70 år		Över 70 år		Okänd ålder		Summa		Totalsumma
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Intagna ²	4	3	64	68	196	116	192	128	207	169	178	213	131	154	102	154	145	184	76	99	30	40	—	1	1 825	1 329	2 654
Intagna, å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut ej vårdade	4	2	53	58	166	92	149	102	152	132	129	155	85	109	61	112	97	129	53	71	23	29	—	1	972	992	1 964
Tillfrisknade	—	—	18	28	41	35	49	51	35	55	42	40	35	44	43	30	33	51	13	22	1	9	—	—	310	365	675
Döda	—	1	2	3	9	4	19	11	23	16	19	28	16	22	23	23	36	33	51	51	41	52	—	—	239	244	483

Tab. 4. Översikt för år 1923 över de å offentliga, självständiga anstalter intagna sinnessjuka, fördelade efter *civilstånd*, *sjukdomens bestånd före intagningen* samt *antal förutgångna anfall*.

In- tag- na.	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18	
	Summa		C i v i l s t å n d								Sjukdomens bestånd före intagningen								Antal förutgångna anfall																	
			Ogifta		Gifta		Änk- lingar		Änkor		Från- skilda		Under 3 mån.		3—6 mån. ³		6—12 mån.		1—2 år		Över 2 år		Okänt		Intet		Ett		Två		Tre		Fyra eller flera		Okänt	
			m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
	A ⁴ .	1245	1294	823	715	367	464	32	94	23	21	418	511	136	159	114	133	162	114	366	344	49	33	887	855	139	193	60	85	23	30	91	103	45	28	
	2539	1598	831		126		44	929		295	247	276		710	82	1742	332	145		53	194	78														
B ⁵ .	908	961	595	530	271	352	22	71	15	8	308	366	112	131	97	112	118	90	238	242	30	20	754	760	68	113	17	34	2	8	25	21	37	25		
	1864	1125	623		93		23	674		243	209	208		480	50	1514	181	51		10	46	62														

¹ Från och med 15 år intill 20 år o. s. v. — ² De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här. — ³ Från och med 3 månader intill 6 månader o. s. v. — ⁴ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här, ej heller sinnesslöa och sinnessvaga eller de vid intagandet icke sinnessjuka. — ⁵ Å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut icke vårdade; sinnesslöa eller sinnessvaga medräknas ej här, ej heller de vid intagandet icke sinnessjuka.

Tab. 5. Översikt för år 1923 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter *sjukdomens form* och efter *ålder vid sjukdomens utbrott*.

1	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15	
S j u k d o m	Under 15 år	15—20 år ¹	20—25 år	25—30 år	30—35 år	35—40 år	40—45 år	45—50 år	50—60 år	60—70 år	Över 70 år	Okänd ålder	Summa		Total- summa													
	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.												
Melankoli, <i>Melancholia</i>	—	—	4	3	2	6	2	1	6	8	9	18	8	15	8	22	12	28	5	12	—	1	1	3	57	117	174	
Mani, <i>Mania</i>	—	—	3	6	11	6	4	4	1	2	2	5	3	—	—	7	1	2	1	—	—	—	1	—	27	32	59	
Periodisk sinnessjukdom, <i>Psychosis periodica</i>	2	3	12	18	15	28	24	29	16	21	7	20	7	17	2	12	10	10	3	2	—	2	10	8	108	170	278	
Förvirring, <i>Confusio</i>	1	—	5	5	6	6	4	15	9	10	3	16	8	10	4	7	2	8	4	—	1	2	1	1	48	80	128	
Primär svagsinnet, <i>Dementia primaria</i>	5	10	52	47	115	63	85	57	68	66	47	57	21	33	11	26	15	22	—	6	—	1	19	20	438	408	846	
Kronisk förtryckhet, <i>Paranoia</i>	—	—	—	—	1	1	1	—	2	2	2	2	—	4	2	1	8	6	—	—	—	—	3	1	19	17	36	
Sekundär svagsinnet, <i>Dementia secundaria</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	2	3	
Epileptisk sinnessjukdom, <i>Insania epileptica</i>	5	1	5	2	2	1	1	2	5	—	1	3	1	1	3	1	1	—	—	1	—	—	1	—	25	12	37	
Degenerativ sinnessjukdom, <i>Insania degenerativa</i>	2	4	9	4	4	6	4	2	8	7	3	2	5	3	2	2	4	2	—	—	—	—	10	4	51	36	87	
Sinnessjukdom i följd av kronisk förgiftning, <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	—	—	—	—	1	—	2	2	4	—	5	1	1	1	4	—	3	1	1	1	—	—	—	—	21	6	27	
Sinnessjukdom med förlamning, <i>Dementia paralytica</i>	—	—	—	—	1	—	1	—	5	1	11	1	10	2	8	2	9	—	3	—	—	—	1	—	49	6	55	
Svagsinnet av organiska orsaker, <i>Dementia organica</i>	1	—	—	—	2	1	2	1	—	4	1	2	3	2	6	2	8	16	21	28	15	16	—	3	59	75	134	
Sinnesslöhet, <i>Idiotia</i>	16	8	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	10	26	
Sinnessvaghet, <i>Imbecillitas</i>	21	9	—	1	1	—	5	1	3	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	33	16	49	
Summa	58	35	90	86	161	118	135	115	127	122	92	128	68	90	50	82	73	95	39	51	16	23	48	42	952	987	1 939	

Anm. Här medtagas ej sådana, som vid intagandet voro icke sinnessjuka; se Tab. 2.

¹ Från och med 15 år intill 20 år o. s. v.

Tab. 6. Översikt för år 1923 över *orsaker*, under vilkas inflytelser sinnessjukdom kan anses hava uppkommit hos under året intagna.

1		2		3		
O r s a k		Intagna ¹		Intagna, å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka förut ej vårdade		
		m.	kv.	m.	kv.	
Ärftlig belastning.	Sinnessjukdom hos	fadern	78	80	47	48
		modern	77	84	53	62
		far- eller morföräldrar	58	53	43	40
		syskon	157	204	112	145
		avlägsnare släktingar	255	213	179	157
	Alkoholism hos	fader	64	63	39	38
		moder	4	6	1	4
		andra släktingar	1	—	—	—
	Epilepsi hos	föräldrar	3	7	2	7
		syskon	13	14	10	11
		avlägsnare släktingar	17	21	11	13
	Neurasteni, hysteri eller andra nervösa rubbningar hos	föräldrar	108	89	71	67
		syskon	51	49	35	38
		avlägsnare släktingar	57	45	32	37
	Självmod av föräldrar, far- eller morföräldrar, syskon	syskon	21	28	16	23
	» » avlägsnare anförvanter		3	5	1	3
	Idioti, sinnessvaghet, lynnesegendomlighet inom släkten		25	43	18	37
	Andra former av belastning		9	2	5	2
	Pubertet		—	2	—	1
	Klimakterium		—	12	—	11
	Ålderdom		3	11	3	11
	Havandeskap		—	7	—	7
	Barnsäng		—	34	—	32
	Digivning		—	3	—	3
	Influenta		33	29	27	25
Tyfoidfeber		2	1	1	1	
Andra akuta infektionssjukdomar		9	7	9	5	
Syfilis		58	16	42	10	
Kroniska konsumtionstillstånd (cancer, tuberkulos etc.)		8	3	7	2	
Inanition		1	—	1	—	
Huvudvärk, svår snuva, solsting		—	—	—	—	
Sjukdomar i blodkärlen		1	1	1	1	
Epilepsi		9	3	8	1	
Kronisk alkoholism		61	4	37	2	
Andra kroniska intoxikationssjukdomar		2	1	1	1	
Skador å huvudet		25	1	16	—	
Organiska hjärnlidanden		11	11	9	9	
Andra sjukdomar		11	7	10	6	
Oregelbundet, utsvävande levnadssätt		4	4	4	3	
Missbruk av spirituosa, kaffe, tobak		—	—	—	—	
Hälsovidrigt eller ansträngande arbete i yrke		4	7	3	6	
Operation		1	3	1	3	
Psykisk överansträngning, neurasteni, sömnlöshet		15	24	13	17	
Självföreläse, grubbel, sorg		9	15	9	13	
Missräkningar och motgångar, ekonomiska och husliga bekymmer		46	61	34	50	
Kärlek, olyckligt äktenskap, oäkta barn		11	9	10	8	
Religiösa påverkningar		7	25	6	22	
Häftig sinnesrörelse, skrämelse		6	15	5	11	
Oro för kriget, värnpliktsörning		1	1	1	—	
Cellstraff		5	—	4	—	
Andra yttre omständigheter		5	3	5	3	

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda ej medräknade.

Tab. 7. Översikt för år 1923 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter *stånd och yrke*.

1	2		3	4		5	
	Yrkes- utövare		Hustrur utan yrke	Barn under 15 år		Övriga familje- med- lemmar	
	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.
I. Jordbruk med binäringar.							
Godsägare och därmed jämförliga arrendatorer, lantbruksinspek- torer	3	—	2	—	—	—	—
Hemmansägare och därmed jämförliga arrendatorer, rättare, ladv- fogdar, mejerister, trädgårdsmästare	84	5	84	1	—	56	89
Torpäres, statares, backstugusittares, jordbruksarbetares, tjänares	197	109	62	—	—	6	17
Fiskare	10	—	2	—	—	—	—
Lappar	2	—	1	—	—	—	—
II. Industri och hantverk.							
Fabriks- och bruksägare, disponenter, ingenjörer, byggmästare, bokhållare	19	2	8	—	—	—	3
Arbetare	193	39	91	—	1	2	12
Hantverkare	92	43	50	2	1	2	16
III. Handel och samfärdsel.							
Handlande, handelsbokhållare, banktjänstemän, redare	64	17	26	1	—	2	9
Idkare av värdshusrörelse och deras biträden	2	13	1	—	—	—	—
Tjänstemän vid post, telegraf, telefon och järnvägar	11	13	7	—	—	—	2
Betjante vid d:o	20	1	6	—	—	1	3
Sjöfarande, lotsar	25	—	10	—	—	—	3
Hyrkuskar, åkare, stadsbud och hamnarbetare	11	—	5	—	—	—	—
IV. Allmän tjänst och litterära yrken.							
Prästerskap (även tillhörande frikyrkor)	3	1	3	—	—	—	1
Civila och kommunala tjänstemän	10	4	7	—	—	2	—
D:o d:o betjante	10	—	4	—	—	—	—
Militärer av officers grad	6	—	1	—	—	—	1
D:o av lägre grad	11	1	4	—	—	—	1
Lärare	9	30	6	—	—	—	1
Litteratörer, artister	7	3	4	—	—	—	—
Läkare, veterinärer, tandläkare, apotekare	5	—	3	—	—	—	—
Barnmorskor, sjukvårdspersonal	1	17	—	—	—	1	—
Advokater	2	—	1	—	—	—	—
Studerande	24	2	—	—	—	—	—
V. Annat yrke.							
Tjänstehjon, förut ej angivna	1	72	—	—	—	—	—
Arbetare, d:o d:o	48	2	14	—	—	—	5
f. d. Yrkesutövare, kapitalister och pensionärer	14	13	—	—	—	—	1
Understödsdagare	7	3	2	—	—	—	3
Fångar	1	—	—	—	—	—	—
VI. Intet eller okänt yrke.							
	4	2	19	—	—	—	8
Summa	896	392	423	4	2	72	175

Tab. 8. Översikt av de år 1923 å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, med fördelning efter *hemort*.

1 L ä n	2 Landsbygd		3 Städer		4 Hela länet			5 Intagna på 100 000 av medelfolk- mängden
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	summa	
Stockholms stad	—	—	128	149	128	149	277	64.8
Stockholms län	49	53	2	9	51	62	113	44.7
Uppsala »	21	16	10	14	31	30	61	43.8
Södermanlands »	25	29	12	11	37	40	77	40.0
Östergötlands »	27	32	25	35	52	67	119	38.6
Jönköpings »	27	12	8	5	35	17	52	22.6
Kronobergs »	26	19	2	3	28	22	50	31.5
Kalmar »	31	25	4	5	35	30	65	28.1
Gottlands »	8	13	6	4	14	17	31	54.8
Blekinge »	14	7	4	7	18	14	32	21.5
Kristianstads »	19	19	1	2	20	21	41	16.8
Malmöhus »	41	43	33	24	74	67	141	28.5
Hallands »	15	10	6	5	21	15	36	24.0
Göteborgs och Bohus län	22	28	37	58	59	86	145	33.4
Älvsborgs län	41	43	10	12	51	55	106	34.6
Skaraborgs län	28	31	4	6	32	37	69	28.0
Värmlands »	34	18	7	9	41	27	68	25.1
Örebro »	24	22	8	6	32	28	60	27.0
Västmanlands »	15	20	10	8	25	28	53	31.4
Kopparbergs »	41	39	4	8	45	47	92	35.9
Gävleborgs »	15	10	13	11	28	21	49	17.9
Västernorrlands »	30	24	6	5	36	29	65	24.0
Jämtlands »	16	24	4	5	20	29	49	36.1
Västerbottens »	17	27	2	1	19	28	47	24.9
Norrbottnens »	24	19	4	3	28	22	50	26.6
Utrikes ort	2	2	1	—	3	2	5	
Okänd hemort	9	2	—	—	9	2	11	
Summa	621	587	351	405	972	992	1 964	32.8

Tab. 9. Översikt för år 1923 över *tillfriskningsprocenten* bland de under de senaste 10 åren å offentliga, självständiga anstalter intagna.

1 I n t a g n i n g s å r e t s		2 årtal	3 Intagna ¹	4 Därav vid intagnin- gen som obottliga att anse	5 Till- frisknade under nå- got av de 10 åren ²	6 Tillfrisk- ningspro- cent för dei kol. 3 angivna intagna	7 De d:o av de in- tagna med avdrag av dei kol. 4 anförda
Det 10:de	räknat tillbaka från redovisningsåret som lista år.	1914	1 888	892	576	30.51	57.83
» 9:de		1915	2 327	1 119	625	26.86	57.74
» 8:de		1916	2 108	872	653	30.98	52.83
» 7:de		1917	2 199	1 075	540	24.56	48.04
» 6:te		1918	2 432	1 326	654	26.89	59.13
» 5:te		1919	2 865	1 236	904	31.55	55.49
» 4:de		1920	2 586	1 079	778	30.09	51.62
» 3:dje		1921	2 309	981	610	26.42	45.93
» 2:dra		1922	2 543	1 196	616	24.22	45.73
Redovisningsåret		1923	2 624	1 090	375	14.29	24.44

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här, ej heller de vid intagandet icke sinnessjuka. — ² De tillfrisknade införas för det år, under vilket de å anstalten intagits, och ej för det år, under vilket de utskrivits tillfrisknade.

Tab. 10. Översikt för år 1923 över de 4 offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka *tillfrisknade*.

1	2					3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15									
S j u k d o m	Vistelse tid inom hospitalet										Sjukdomens bestånd efter dess uppkomst										Summa	Summa summanum					
	kortare tid än 3 månader	3-6 månader ¹		6-12 månader		1-2 år		öfver 2 år		kortare tid än 3 månader	3-6 månader ¹		6-12 månader		1-2 år.		2-5 år.		öfver 5 år				okänt	S u m m a			
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.				m.	kv.	m.	kv.
Melankoli. <i>Melancholia</i>	7	19	9	12	10	15	4	6	5	7	3	5	3	15	11	14	9	9	7	12	1	3	1	1	35	59	94
Mani. <i>Mania</i>	7	4	4	8	4	5	1	—	—	—	4	2	3	9	7	5	1	1	—	—	—	—	1	—	16	17	33
Periodisk sinnessjukdom. <i>Psychosis periodica</i>	43	43	38	46	34	46	10	16	8	13	22	17	34	40	38	50	23	29	7	18	4	8	5	2	133	164	297
Förvirring. <i>Confusio</i>	20	25	8	22	10	10	1	2	1	—	17	19	9	16	8	13	3	6	2	3	—	—	1	2	40	59	99
Primär svagsinnet. <i>Dementia primaria</i>	6	12	10	7	11	15	6	11	4	4	2	2	5	4	12	12	11	19	2	9	4	3	1	—	37	49	86
Kronisk förtrykthet. <i>Paranoia</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sekundär svagsinnet. <i>Dementia secundaria</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Epileptisk sinnessjukdom. <i>Insania epileptica</i>	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	4	—	4
Degenerativ sinnessjukdom. <i>Insania degenerativa</i>	7	5	4	4	4	1	2	2	6	3	4	2	1	2	4	4	3	1	5	2	2	4	4	—	23	15	38
Sinnessjukdom i följd av kronisk förgiftning. <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	14	—	3	1	1	—	—	—	1	—	8	—	6	1	1	—	2	—	1	—	—	—	1	—	19	1	20
Sinnessjukdom med förlamning. <i>Dementia paralytica</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svagsinnet av organiska orsaker. <i>Dementia organica</i>	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Sinnesslöhet. <i>Idiotia</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sinnessvaghet. <i>Imbecillitas</i>	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2
Summa	108	109	76	100	74	92	25	37	27	27	63	47	61	87	81	90	52	65	24	44	13	18	16	5	310	365	675

¹ Från och med 3 månader intill 6 månader o. s. v.

Tab. 11. Översikt för år 1923 över dödsorsaker bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka avlidna.

1	2	3	4
Dödsorsak (enl. K. Med.-styr. cirk. d. 9 okt. 1911)	M.	Kv.	Summa
Marasmus senilis	5	11	16
Septichæmia	9	6	15
Erysipelas	2	1	3
Influenza epidemica	3	—	3
Febris typhoides. Paratyphus	1	1	2
Encephalitis lethargica	—	3	3
Tuberculosis pulmonum	70	82	152
» aliorum organorum	5	10	15
Syphilis acquisita	—	1	1
Aliæ infectiones	—	—	—
Anæmia perniciosa gravis	—	2	2
Diabetes mellitus	—	2	2
Aliæ cachexiæ	2	—	2
Meningitis cerebri	1	—	1
Hæmorrhagia cerebri et meningum. Emollitio cerebri	6	10	16
Epilepsia	9	7	16
Otitis media purulenta	—	2	2
Dementia paralytica	27	9	36
Insania	2	—	2
Insania (Suicidium)	—	—	—
» (Suicidium: submersio)	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	3	3	6
Endocarditis chr. Vitium org. cordis. Myocarditis chr. Cardioscler.	16	16	32
Arteriosclerosis. Aneurysma	12	5	17
Thrombosis. Embolia	—	2	2
Alii organ. circulationis morbi	2	1	3
Bronchitis acuta et chronica	—	3	3
Pneumonia acuta	21	20	41
Bronchopneumonia acuta	13	11	24
Pleuritis. Empyema	1	1	2
Alii organorum respirationis morbi	4	—	4
Gastroenteritis acuta	—	1	1
Gastroenteritis chronica	—	1	1
Ulcus ventriculi	1	1	2
Ileus	—	1	1
Hernia	1	—	1
Appendicitis	—	1	1
Cholelithiasis	2	1	3
Alii organ. digestionis morbi	4	2	6
Nephritis acuta et chronica	1	8	9
Cystopyelonephritis	—	1	1
Organorum generationis morbi	5	—	5
Carcinoma	7	16	23
Tumores alii	3	2	5
Casus mortiferi (Combustio, Laceratio, Suffocatio)	—	—	—
Alii morbi	1	—	1
Summa	239	244	483

Tab. 12. Översikt för år 1923 över *tillfälliga sjukdomar* bland de
å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka vårdade.

1	2	3	4	1	2	3	4
S j u k d o m (enl. K. Med.-styr. cirk. d. 19 okt. 1914)	M.	Kv.	Summa	S j u k d o m (enl. K. Med.-styr. cirk. d. 19 okt. 1914)	M.	Kv.	Summa
Marasmus senilis	10	13	23	Appendicitis	12	11	23
Septichæmia. Pyoseptichæmia.				Ileus. Volvulus. Invaginatio .	2	2	4
Abscessus. Phlegmone	176	106	282	Hernia	41	5	46
Erysipelas	43	39	82	Cholelithiasis	7	9	16
Scarlatina	—	3	3	Icterus. Icterus catarrhalis .	10	4	14
Diphtheria	3	1	4	Peritonitis acuta	1	2	3
Influenza epidemica	254	148	402	Alii organ. digestionis morbi .	39	28	67
Typhus abdomin. Paratyphus .	4	5	9	Nephritis degen. et inflamm. ac.	7	5	12
Dysenteria	4	15	19	Nephritis degen. et inflamm. chr.			
Tbc. pulmonum. Tbc. laryngis	148	136	284	Morbus Brighti	6	6	12
organorum aliorum	61	48	109	Pyelitis. Cystopyelonephritis .	11	6	17
Syphilis	7	—	7	Cystitis	9	16	25
Febris. Febricula	39	26	65	Alii morbi org. uropoeticorum	20	1	21
Aliæ infectiones	14	6	20	Morbi organorum generationis .	21	13	34
Anæmia	—	11	11	Myitis. Rheumatismus muscul.	40	34	74
Alii morbi sanguinis	31	7	38	Tendovaginitis	6	3	9
Diabetes mellitus	2	10	12	Bursitis. Hygroma	10	8	18
Hæmorrhagia meningum cerebri	1	—	1	Polyarthrit. rheumatica acuta .	14	7	21
Meningitis cerebri	—	1	1	Polyarthrit. rheumatica chronica	4	3	7
Congestio cerebri	—	—	—	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	26	31	57
Hæmorrhagia, thrombosis, embolia				Alii morbi articul. et ossium .	11	16	27
cerebri. Emollitio cerebri . .	4	17	21	Erythema multiforme et nodosum	5	16	21
Abscessus cerebri	1	2	3	Zoster	19	9	28
Epilepsia	8	4	12	Eczema	59	35	94
Alii nervosi morbi	13	20	33	Psoriasis	9	10	19
Pericarditis	2	—	2	Ulcus varicosum cruris	17	10	27
Endocarditis. Myocarditis ac.	1	3	4	Aene	10	5	15
Endocarditis chr. Vitium orga-				Furunculosis. Furunculus . .	234	93	327
nium cordis. Myocarditis chr.				Carbunculus	45	19	64
Cardiosclerosis. Cor adiposum	37	64	101	Tricophytia	4	4	8
Arteriosclerosis. Atheromatosis.				Alii morbi cutanei	55	28	83
Atherosclerosis. Enderteriitis	38	34	72	Morbi meatus auditorii externi	27	14	41
Phlebitis	3	5	8	Otitis media catarrhalis . . .	28	12	40
Aneurysma	—	—	—	Otitis media purulenta	21	25	46
Varix	42	21	63	Aliæ otopatiae	4	2	6
Thrombosis. Embolia	6	11	17	Conjunctivitis, catarrhalis, phlyc-			
Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	143	125	268	tænul., trachomat	47	24	71
Tracheitis chr. Bronchitis chr.	19	19	38	Dacryocystitis catarrhalis . . .	1	5	6
Asthma bronchiale	14	16	30	Keratitis ulcerosa	2	4	6
Hæmorrhagia pulmonum	2	6	8	Iritis, iridocyclitis	1	5	6
Pneumonia crouposa acuta . . .	29	33	62	Cataracta	2	9	11
Bronchopneumonia acuta	29	25	54	Strabismus	—	1	1
Gangrena pulmonum	3	—	3	Aliæ ophthalmie	39	57	96
Pleuritis. Empyema pleuræ . . .	32	12	44	Carcinoma	14	17	31
Alii organ. respirationis morbi	39	11	50	Struma	5	8	13
Tonsillitis acuta. Angina ton-				Alii tumores	5	11	16
sillaris. Pharyngitis acuta . . .	163	120	283	Fractura	20	22	42
Gastritis acuta	46	100	146	Luxatio. Distorsio	21	26	47
Enterocolitis acuta. Proctitis				Contusio	45	46	91
acuta	249	360	609	Vulnus	191	77	268
Gastritis chronica	6	7	13	Combustio	—	1	1
Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	5	3	8	Congelatio	—	—	—
Entero-colitis, proctitis chr. . .	3	11	14	Övriga olycksfall	—	1	1

Tab. 13. *Kriminalpatienter å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka år 1923.*

A. Underhållsdagar samt vid årets slut befintliga.

A n s t a l t.	1	2	3		4		
			Medeltal vårdade per dag		Den 31 december befintliga ²		
		Underhållsdagar	m.	kv.	m.	kv.	s:a
Stockholms hospital		3 871	5:3	5:3	5	8	13
Uppsala » och asyl		22 696	50:0	12:2	52	12	64
Nyköpings »		3 353	8:2	1:0	8	1	9
Strängnäs »		12 771	30:9	4:1	30	4	34
Vadstena » och asyl		9 892	24:8	2:3	28	3	31
Växjö »		4 928	9:5	4:0	11	4	15
» , kriminalavdelningen		36 378	59:7	—	100	—	100
Västerviks »		24 776	59:7	8:2	63	9	72
Visby »		1 095	2:0	1:0	3	1	4
Lunds » och asyl		19 243	46:0	6:7	48	7	55
Malmö asyl		6 570	9:0	9:0	9	9	18
Göteborgs hospital		4 907	12:4	1:0	14	3	17
Vänersborgs » och asyl		18 508	43:7	7:0	44	8	52
Kristinehamns »		10 559	22:0	6:9	23	6	29
Säters »		22 779	56:4	6:0	57	6	63
Härnösands »		8 246	16:8	5:8	16	5	21
Östersunds »		11 176	30:6	—	33	—	33
Piteå hospital och asyl		7 984	19:9	2:0	20	2	22
Summa		229 792	546:9	82:5	564	88	652

B. Å samtliga anstalter under året intagna och avförda.

1	2		3		4		5	
	Otillräkneliga förklarade		Straffångar		Rannsaksningsfångar		Observationsfall	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
<i>Av de intagna¹ voro tilltalade eller dömda för</i>								
mord, mordförsök	3	3	—	—	—	—	3	5
dråp	—	—	—	—	—	—	—	—
mordbrand	7	1	—	—	—	—	2	—
övertvåld, misshandel	3	—	1	—	—	—	5	—
stöld, bedrägeri, rån, förfalskning	12	2	1	1	—	—	17	1
hemfridsbrott	2	—	—	—	—	—	1	—
skadegörelse	—	—	—	—	—	—	—	—
värnpliktsvägran, rymn. fr. krigstjänst etc.	—	—	—	—	—	—	—	—
sedlighetsbrott	4	—	—	—	—	—	3	1
våldtäktsbrott	—	—	—	—	—	—	1	—
civilmål	—	—	—	—	—	—	—	1
konkursförbrytelse	1	—	—	—	—	—	—	—
förgelsevickande beteende	—	—	—	—	—	—	1	—
vållande till annans död	1	—	—	—	—	—	—	—
lösdriveri	—	—	—	—	1	—	1	—
Summa intagna ¹	33	6	2	1	1	—	34	8
<i>Avförda²</i>								
tillfrisknade	4	2	1	—	—	—	—	—
förbättrade	3	—	—	—	—	—	—	—
oförbättrade	4	—	—	—	—	—	—	—
till annan offentl. självständig anstalt	29	3	1	—	1	—	—	—
döda	13	3	1	—	—	—	—	—
Summa avförda ²	53	8	3	—	1	—	—	—

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt direkt överförda upptagas icke här. — ² Observationsfall upptagas icke här.

Tab. 14. Översikt för år 1923 angående å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna och avlidna, av *dementia paralytica* lidande.

1			2	3	4	5	6	7	8	9	10
I n t a g n a ¹					A v l i d n a						
Y r k e	Yrkes- utövare	Famil- jemed- lemmar	Ålder vid döds- fallet	Sjukdomens bestånd från dess uppkomst							
				Under 1 år	1—2 år ²	2—3 år	3—5 år	5—10 år	Över 10 år		
				m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.		
I. Jordbruk med binärningar.											
Godsägare och därmed jämför- liga arrendatorer, lantbruks- inspektorer	—	—	0—25 år	—	—	—	1	—	—	—	—
Hemmansägare och därmed jämför- liga arrendatorer, rättare, ladufogdar, trädgårdsmästare	1	—	25—30 år ³	—	—	1	—	—	—	—	—
Torpäro, jordbruksarb., tjänare	—	2	30—35 år	1	1	—	1	—	1	—	—
Fiskare	—	—	35—40 år	2	1	3	—	—	1	—	—
	—	—	40—45 år	1	1	1	1	2	—	—	1
	—	—	45—50 år	1	2	1	—	1	2	—	—
II. Industri och hantverk.											
Fabriks- och bruksägare etc.	5	—	50—60 år	1	1	4	1	1	—	—	—
Arbetare	8	—	60—70 år	2	1	2	—	—	1	—	—
Hantverkare	6	—	Över 70 år	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Handel och samfärdsel.											
Handl., bokhåll., banktjänstem.	8	—	Okänd	—	—	—	—	—	—	—	—
Idkare av världshusrör., bitråd.	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Tjänstemän vid post, telegraf, järnvägar	2	—	Summa	8	1	9	3	5	2	3	1
Betjante vid d:o	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Sjöfarande	4	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Hyrkuskar, stadsbud, stuvare	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Allmän tjänst och litte- rära yrken.											
Civila och kommunala tjänste- män, lärare etc.	3	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Civila och kommunala betjante	3	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Militärer av officersgrad	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Militärer, subalterner o. manskap	1	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Litteratörer, artister	2	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Läkare, veterinärer, tandläkare, apotekare, sakkörare	3	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Barnmorskor, sjukvårdspersonal	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—
V. Annat yrke.											
Kapitalister, f. d. yrkesutövare	1	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Arbetare, tjänstehjon ej angivna	2	1		—	—	—	—	—	—	—	—
Understödsagare	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—
VI. Intet eller okänt yrke											
	—	1		—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	49	4	2								
Intagna.¹											
Civilstånd.											
Ogift											{m. 16 kv. 3
Gift											{m. 30 kv. 2
Änkling											{m. 1 kv. 1
Anka											{m. 1 kv. 2
Fränskild											{m. — kv. —
Hemort.											
Landsbygd											{m. 13 kv. 1
Stad											{m. 36 kv. 5
Antaglig sjukdomsorsak.											
Syfilis											{m. 47 kv. 6
Alkoholmissbruk											{m. — kv. —

¹ Här upptagas icke å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka förut under diagnos *dementia paralytica* vårdade, ej heller från annan sådan anstalt överförda. — ² Från och med 1 år intill 2 år o. s. v. — ³ Från och med 25 år intill 30 år o. s. v.

Tab. 15. Antal platser, medeltal vårdade, underhållsdagar, kostnad för sjukvården samt utspisningskostnad år 1923.

26

Sjukvårdsanstalt	Fastställt antal sjukplatser	Medeltal vårdade sjuka per dag	Antal underhållsdagar						Kostnad för sjukvården ¹			Utspisningskostnad för dag och sjuk	
			1:a klass	2:a klass	3:e klass	avgiftsfria	3. länshälsingborg	Summa	Summa	för år och sjuk	för dag och sjuk	i 1:a klass	i allm. klass
Stockholms hospital	255	251	3 775	26 500	57 429	3 871	—	91 575	625 244	45 2 491 01	6 83	1 28	— 54
Uppsala hospital och asyl	1 246	1 267	8 895	29 865	391 755	23 426	8 350	462 291	1 809 216	77 1 427 95	3 91	1 72	— 62
Nyköpings hospital	206	223	—	1 838	71 067	2 623	5 791	81 319	350 478	77 1 573 17	4 31	—	— 61
Strängnäs hospital	800	751	—	14 881	246 676	12 771	—	274 328	1 002 105	19 1 334 36	3 65	—	— 52
Vadstena hospital och asyl . . .	788	779	4 437	19 674	249 699	10 535	—	284 345	989 662	47 1 270 43	3 48	1 32	— 48
Växjö hospital	390	476	1 095	6 257	111 307	40 748	14 331	173 788	815 648	14 1 713 08	4 70	1 24	— 50
Korsberga centralhem	200	194	—	1 095	69 538	—	42	70 675	112 587	93 581 46	1 59	—	1 —
" lantbr.-koloni		7	—	—	2 396	—	—	2 396	9 243	95 1 409 14	3 86	—	— 62
Västerviks hospital	832	984	—	8 200	316 582	24 706	9 676	359 164	1 360 196	40 1 382 31	3 79	—	— 56
Visby hospital	63	93	—	1 425	31 224	1 348	—	33 997	132 766	35 1 426 06	3 91	—	— 60
Malmö asyl	124	124	—	2 580	36 583	6 041	—	45 204	181 637	83 1 453 10	3 98	—	— 66
Lunds hospital och asyl	1 262	1 252	10 613	21 858	394 551	19 855	10 146	457 018	1 685 745	37 1 346 44	3 69	1 62	— 55
Göteborgs hospital	355	361	19 791	16 037	61 933	5 574	28 481	131 816	748 141	32 2 071 84	5 68	1 25	— 57
Vänersborgs hospital och asyl . .	1 080	1 105	—	15 621	357 732	19 180	10 837	403 370	1 338 373	21 1 211 20	3 32	—	— 46
Kristinehamns hospital	800	798	—	11 842	261 724	10 559	6 890	291 015	1 265 207	69 1 587 02	4 35	—	— 57
Säters hospital	830	970	—	9 128	311 374	22 779	10 566	353 847	1 427 437	01 1 472 49	4 03	—	— 66
Härnösands hospital	269	274	—	2 880	80 502	8 246	8 359	99 987	437 670	55 1 597 71	4 38	—	— 64
Östersunds hospital	560	578	—	14 247	185 546	11 176	—	210 969	970 006	12 1 678 27	4 60	—	— 64
Piteå hospital och asyl	370	409	—	1 220	140 115	7 984	—	149 319	723 423	08 1 768 37	4 85	—	— 64
Summa	10 430	10 896	48 606	205 143	3 377 733	231 422	113 519	3 976 423	15 984 792	60 1 467 30	4 02	1 41	— 60
Sjukhuset vid Långbro	730	706	—	—	—	—	—	257 649	1 501 454	14 2 127 22	5 88	1 95	— 98
Upptänst. » Ulvsunda	40	37	—	—	—	—	—	13 609	68 645	32 1 134 —	5 25	—	1 53
» Hälsingborg	68	56	—	—	—	—	—	20 411	76 002	30 1 259 07	3 45	—	— 99
» Sandbyhov	92	126	—	—	—	—	—	46 018	110 870	37 879 65	2 41	—	— 73

¹ Totala driftkostnaden minskad med kostnaden för byggnader och gårdar.

27

2564

¹ Vid varje sjukhus är anställd en läkare. — ² Därav 7 i lantbrukskolonien. — ³ Uppsyningspersonal räknas här icke till sjukvårdspersonal.

Tab. 17. Jämförelse mellan hospitalens driftkostnader åren 1922 och 1923.

	Å r 1 9 2 3						
	År 1922	enligt samman- drag (Tab. A)	gottgörelse för natura- förmåner	Rest eller summa ¹	Ökning	Minskning	
Personalkostnader.							
Avlöning	5 342 004 35	9 170 369 19	1 272 241 95	7 898 127 24	2 556 122 89	—	
Övergångsstat	—	48 690 09	—	48 690 09	48 690 09	—	
Ålderstillägg	25 890 45	1 400 —	—	1 400 —	—	24 490 45	
Rese- och traktamentspenningar	11 787 37	12 449 43	—	12 449 43	662 06	—	
Tillfällig löneförbättring	20 041 18	—	—	—	—	20 041 18	
Dyrtidstillägg	3 864 935 22	2 337 528 54	—	2 337 528 54	—	1 527 406 68	
Bidrag till befordringsavgifter	37 481 33	36 819 43	—	36 819 43	—	661 90	
Summa	9 302 139 90	11 607 256 68	1 272 241 95	10 335 014 73	1 032 874 83	—	
Omkostnader.							
Utspisning	2 546 601 04	2 319 681 98	158 274 23	2 477 956 21	—	68 644 83	
Linne, gång- och sängkläder	758 195 66	475 863 91	271 708 81	747 572 72	—	10 622 94	
Eldning och lyshållning	2 176 662 50	1 632 890 70	—	1 652 890 70	—	523 771 80	
Medikamenter	121 832 90	119 189 28	—	119 189 28	—	2 643 62	
Tvätt och renhållning	117 648 36	39 964 28	99 629 14	139 593 42	21 945 06	—	
Inventarier	206 707 35	258 482 04	—	258 482 04	51 774 69	—	
Byggnader och gårdar	799 528 95	785 709 79	—	785 709 79	—	13 819 16	
Skrivmaterialier	44 634 24	49 238 05	—	49 238 05	4 603 81	—	
Utskylder	11 161 75	11 568 17	—	11 568 17	406 42	—	
Trädgård och jordbruk	99 95	53 34	—	53 34	—	46 61	
Diverse	364 943 42	337 778 37	—	337 778 37	—	27 165 05	
Indragningsstat	80 702 98	72 834 92	—	72 834 92	—	7 868 06	
Pensionstillägg	—	11 667 30	—	11 667 30	11 667 30	—	
Summa	7 228 719 10	6 134 922 13	529 612 18	6 664 534 31	—	—	
Avgår vinst å rörelse	213 340 19	—	—	173 734 31	—	39 605 88	
Summa omkostnader	7 015 378 91	—	—	6 490 800 —	—	524 578 91	
<i>Totalkostnad</i>	16 317 518 81	—	—	16 825 814 73	508 295 92	—	
Avgår patientavgifter	6 375 621 38	—	—	5 364 312 25	—	1 011 309 13	
<i>På statsverket belöpande kostnad</i>	9 941 897 43	—	—	11 461 502 48	1 519 605 05	—	

¹ Gottgörelse för naturaförmåner frändrages avlöningsbeloppet, men tilläggas kostnaden för utspisning, linne, gång- och sängkläder samt tvätt och renhållning för att erhålla jämförbara tal de båda åren.

Tab. 18. Förteckning över hospitalen tillhöriga fonder år 1923.

Förvaltande myndighet och fondens namn	Behållning vid årets början	Behållning vid årets slut
<i>Kungl. Medicinalstyrelsen:</i>		
Adelswärdiska stiftelsen	73 111 26	75 678 59
<i>Stockholms hospital:</i>		
A. W. Lundins fond	15 470 75	15 236 14
Carl Hedströms fond	1 562 48	1 568 38
Eva Kylander-Ljunglöfs fond	2 713 53	2 705 25
Teodor Hintzes fond	11 299 01	11 098 01
<i>Uppsala hospital och asyl:</i>		
Makarna von Sass' fond	36 874 67	38 492 12
Lundgrenska donationsfonden	2 044 49	2 129 33
Hospitalshjonens sparkassa	801 29	— —
Hilda Sändlers donation	3 153 26	3 257 03
<i>Nyköpings hospital:</i>		
C. M. Lindströms donationsfond	618 42	604 69
Patienternas utflyktsfond	542 54	565 58
<i>Vadstena hospital och asyl:</i>		
Adelswärdiska stiftelsens räntemedel	43 14	— —
<i>Växjö hospital:</i>		
Kruses donationsfond	5 000 —	5 177 41
Elsa Robertsons donationsfond	10 254 41	10 412 31
<i>Västerviks hospital:</i>		
Gottfrid och Anna Bäckströms fond	510 69	536 23
<i>Malmö asyl:</i>		
N. P. Rosenblads donationsfond	2 750 —	2 750 —
<i>Lunds hospital och asyl:</i>		
Gertrud Thörns fond	22 695 63	24 025 06
<i>Göteborgs hospital:</i>		
Marika Dicksons fond	6 015 71	6 309 90
<i>Vänersborgs hospital och asyl:</i>		
Sven Svenssons donationsfond	249 166 78	264 915 12
<i>Kristinehamns hospital:</i>		
Räntemedel ur Axel och Agnes Enwalls fond	36 25	1 154 97
<i>Härnösands hospital:</i>		
Hospitalets arbetskassa	10 799 26	11 007 89
Walfrid Enbloms sjukvårdsfond N:o 1 för Norrland	7 236 48	7 194 —
<i>Piteå hospital och asyl:</i>		
Fröken Amalia Karolina Aminoffs donationsfond	507 52	515 07
Summa	463 207 57	485 333 08

Tab. 19. Sammandrag av hospi-

	K. medi- cinal- styrels.	Stock- holms hospital	Uppsala hospital och asyl	Nykö- pings hospital	Strängnäs hospital	Vadstena hospital och asyl	Växjö hospital Korsberga kolonien	Västerviks hospital	Visby hospital
Personalkostnader.									
Avlöning	—	400 054 15	1 011 830 02	212 645 36	608 134 13	588 439 17	498 538 57	805 143 09	68 967 10
Övergångsstat	—	—	1 965 —	499 17	482 25	4 125 —	6 700 —	3 371 86	1 339 41
Ålderstillägg	—	—	—	—	916 65	—	—	—	—
Rese- o. traktamentsp. .	—	1 116 70	600 75	750 —	926 05	1 011 65	254 50	637 05	208 80
Dyrtdistillägg	—	97 272 80	255 371 12	52 966 48	153 175 11	159 072 39	137 278 18	199 609 45	17 642 33
Bidr. till befordrings- avgifter	—	1 463 64	4 528 89	945 —	929 19	4 648 56	3 367 38	2 289 45	294 72
Såa personalkostnad	—	499 906 79	1 274 295 78	267 805 96	761 563 38	757 296 77	646 138 63	1 011 050 90	88 452 36
Omkostnader.									
Utspisning	—	51 938 16	295 749 61	49 783 46	142 710 47	138 252 94	161 581 80	202 854 35	20 155 47
Linne, gång- o. säng- kläder	—	13 002 18	39 305 12	9 430 25	15 588 42	30 337 10	27 215 84	53 641 50	4 443 60
Eldning o. lyshållning	14 352 30	73 826 26	227 970 88	27 709 —	98 417 64	78 651 16	98 497 50	111 418 83	13 725 28
Medikamenter	—	10 107 82	18 928 15	1 867 74	4 959 61	7 156 71	3 914 50	9 739 45	596 76
Tvätt och renhållning	—	1 129 47	3 920 36	1 520 71	3 359 90	—	1 662 13	2 618 61	358 71
Inventarier	16 361 26	12 742 71	22 820 93	4 284 44	8 830 12	12 273 17	12 302 30	20 895 21	2 777 46
Byggnader och gårdar	43 725 75	57 551 09	58 739 07	15 538 12	68 321 49	46 892 56	21 664 71	49 188 31	4 807 67
Skrivmaterialier . . .	—	1 140 87	5 170 25	1 147 14	5 271 83	2 521 38	1 930 71	3 607 25	566 47
Utskylder	—	—	1 514 41	258 75	481 01	703 85	1 798 44	697 21	—
Trädgård och jordbruk	—	—	—	—	—	—	—	—	53 34
Diverse	—	19 142 81	40 352 33	7 862 42	19 342 91	6 825 50	24 264 42	27 283 04	3 674 19
Indragningsstat . . .	—	7 075 58	8 775 45	2 492 58	—	10 150 —	7 147 12	378 72	—
Pensionstillägg	—	1 345 —	900 —	180 —	—	3 240 —	1 440 —	—	—
Summa	74 439 31	249 001 95	724 166 56	122 074 61	367 283 40	337 004 37	363 419 47	482 322 48	51 158 95
Avgär:									
Vinst å rörelse	—	20 898 84	30 368 57	1 737 14	4 537 10	14 766 32	14 752 06	22 005 88	—
Hyror	—	43 750 72	100 117 93	21 181 54	55 953 81	38 331 23	32 293 93	59 693 34	2 037 29
Summa	—	64 649 56	130 486 50	22 918 68	60 490 91	53 097 55	47 045 99	81 699 22	2 037 29
Såa omkostnader	74 439 31	184 352 39	593 680 06	99 155 93	306 772 49	283 906 82	316 373 48	400 623 26	49 121 66
Totalkostnad för driften									
	74 439 31	684 259 18	1 867 975 84	366 961 89	1 071 355 87	1 041 203 59	962 512 11	1 411 674 16	137 574 02
Avgär: patientavgifter	—	174 451 30	638 128 72	126 380 93	310 360 20	372 619 50	292 203 —	430 498 90	39 194 40
På statsverket belö- pande kostnad	74 439 31	509 807 88	1 229 847 12	240 580 96	760 995 67	668 584 09	670 309 11	981 175 26	98 379 62
Totalkostnad för dag och sjuk	—	7 47	4 04	4 51	3 90	4 88	3 90	3 92	4 04
Statsverkets kostnad för d:o	—	5 57	2 66	2 96	2 77	3 15	2 71	2 73	2 90

talens driftkostnader år 1923.

Lunds hospital och asyl	Malmö asyl	Göteborgs hospital	Vänersborgs hospital och asyl	Kristine- hamns hospital	Säters hospital	Härnös- sands hospital	Östersunds hospital	Piteå hospital och asyl	Summa
944 881 ⁶⁸	83 156 ⁷⁵	447 225 ⁸⁵	808 995 ⁸⁵	718 979 ⁸⁴	760 108 ⁷²	267 035 ⁸⁴	527 682 ⁶⁸	418 551 ⁸⁹	9 170 369 ¹⁹
3 072 ⁷⁰	1 649 ⁸⁸	2 952 ⁸⁶	4 881 ⁷⁷	6 778 ²³	3 966 ¹³	780 [—]	1 655 ⁹⁵	4 469 ⁸⁸	48 690 ⁶⁹
—	—	—	—	483 ⁸⁵	—	—	—	—	1 400 [—]
505 ⁶⁰	—	527 ⁷⁰	660 ⁸⁵	1 256 ⁴⁵	1 144 ⁵¹	355 ²⁰	420 [—]	2 074 ⁶⁹	12 449 ⁴³
236 979 ²³	19 890 ⁶⁷	113 789 ⁸²	204 611 ⁵⁶	183 987 ⁵⁹	198 783 ³⁷	66 048 ¹⁴	132 645 ⁰⁷	108 405 ⁷⁸	2 337 528 ⁵⁴
4 221 ⁸⁵	665 ⁰⁴	1 506 ⁰¹	2 876 ⁷⁸	3 731 [—]	1 685 ⁸⁸	1 259 ⁴⁸	383 ⁰¹	2 023 ⁵²	36 819 ⁴⁵
1 189 661 ⁰⁶	105 362 ³⁴	566 001 ⁷⁴	1 022 025 ⁸¹	915 216 ⁴⁶	965 688 ⁶⁴	335 478 ¹⁶	662 786 ⁷⁴	535 525 ¹⁶	11 607 256 ⁶⁸
262 147 ⁰²	30 357 ⁸⁶	88 256 ⁸¹	184 918 ⁷²	163 407 ⁴⁹	234 890 ⁸⁸	63 132 ⁹²	133 900 ⁰⁴	95 643 ⁹⁸	2 319 681 ⁹⁸
35 797 ³³	7 905 ⁶⁷	24 720 ²⁵	51 721 ²⁹	47 254 ²⁴	48 516 ⁴⁸	9 726 ²⁶	36 889 ⁹³	20 368 ⁴⁵	475 863 ⁹¹
180 428 ⁸⁴	25 124 ⁹⁷	65 335 ⁷⁶	117 842 ¹⁴	112 401 ⁷⁸	172 823 ⁸⁷	31 910 ⁷⁹	133 794 ³⁷	68 659 ³³	1 652 890 ⁷⁰
13 209 ⁸⁶	1 013 ¹⁸	6 237 ⁴⁵	8 992 ⁸⁷	13 527 ²¹	8 789 ²⁰	2 381 ¹⁶	4 606 ³⁵	3 161 ²⁶	119 159 ²⁸
1 110 ⁷⁷	1 874 ⁰⁴	1 770 ⁷⁴	1 282 ⁰³	6 015 ⁶⁷	8 697 ⁷⁰	93 ⁸⁹	1 802 ¹⁵	2 747 ⁴⁰	39 964 ²⁸
35 292 ⁶²	4 089 ⁸⁷	14 339 ⁹⁸	21 595 ⁵⁹	27 583 ⁰²	12 724 ⁶⁶	5 355 ⁴²	14 884 ⁹³	9 378 ³⁵	258 482 ⁰⁴
88 082 ¹⁷	6 949 ²⁹	41 632 ⁴⁷	50 989 ⁹⁸	75 900 ⁹⁶	41 105 ¹⁷	22 238 ⁹⁸	58 566 ⁷⁰	33 795 ³⁰	785 709 ⁷⁹
4 740 [—]	621 ²⁵	2 360 ²²	3 741 ⁷⁴	3 157 ⁸³	3 936 ⁹⁸	2 215 ¹⁷	5 518 ⁰⁸	1 590 ⁸⁸	49 238 ⁰⁵
670 ³²	— ⁸⁷	1 057 ⁸³	1 370 ⁸¹	1 059 ⁵⁸	410 ²⁵	265 ⁴²	1 137 ¹⁶	142 ²⁶	11 568 ¹⁷
—	—	—	—	—	—	—	—	—	53 ⁸⁴
29 231 ⁸¹	9 145 ⁴⁸	17 021 ⁹¹	22 374 ⁰⁴	25 546 ⁸⁶	33 345 ²⁹	8 605 ⁷⁰	29 852 ¹⁰	13 907 ⁵⁶	337 778 ³⁷
14 860 ⁰²	1 238 ⁴⁶	4 887 ⁸⁷	—	5 882 ⁹⁷	—	5 616 ⁹⁹	—	4 329 ¹⁶	72 834 ⁹²
1 305 [—]	360 [—]	797 ³⁰	—	720 [—]	—	900 [—]	—	480 [—]	11 667 ³⁰
666 875 ⁷⁶	88 630 ⁹⁴	268 418 ⁵⁹	464 829 ²¹	482 457 ⁶¹	565 240 ⁴⁸	152 442 ⁷⁰	420 951 ⁸¹	254 203 ⁹³	6 134 922 ¹³
3 974 ¹¹	—	6 791 ⁸⁵	29 228 ⁹⁶	4 320 ⁴⁰	5 124 ²⁰	2 943 ³³	5 591 ⁰⁵	6 694 ²⁰	173 734 ³¹
74 513 ⁰²	4 741 ¹²	36 348 ⁶⁸	65 386 ⁰⁹	52 245 ⁰²	55 576 ⁸⁶	25 068 [—]	49 574 ⁶⁸	25 816 ⁵¹	742 629 ⁷⁷
78 487 ⁴³	4 741 ¹²	43 140 ⁵³	94 615 ⁰⁶	56 565 ⁴²	60 701 ⁰⁶	28 011 ³³	55 165 ⁷³	32 510 ⁷¹	916 364 ⁶⁸
588 888 ³³	83 889 ⁸²	225 278 ⁰⁶	370 214 ¹⁶	425 892 ¹⁹	504 539 ⁴²	124 431 ³⁷	365 786 ⁶⁸	221 693 ²²	5 218 558 ⁰⁵
1 778 049 ³⁰	189 252 ¹⁶	791 279 ⁸⁰	1 392 239 ⁹⁷	1 341 108 ⁶⁵	1 470 228 ⁰⁶	459 909 ⁵³	1 028 572 ⁸²	757 218 ⁸⁸	16 825 814 ⁷³
628 725 ⁸⁰	47 315 ²⁰	400 177 ⁴⁰	502 757 [—]	358 052 [—]	482 118 ⁶⁰	139 013 [—]	266 951 ⁹⁰	155 364 ⁴⁰	5 364 312 ²⁵
1 149 323 ⁵⁹	141 936 ⁹⁶	391 102 ⁴⁰	889 482 ⁹⁷	983 056 ⁶⁵	988 109 ⁴⁶	320 896 ⁵³	761 626 ⁹²	601 853 ⁹⁸	11 461 502 ⁴⁸
3 ⁸⁹	4 ¹⁴	5 ⁹⁹	3 ⁴⁵	4 ⁶¹	4 ¹⁵	4 ⁶⁰	4 ⁸⁸	5 ⁰⁷	4 ²³
2 ⁵¹	3 ¹¹	2 ⁹⁶	2 ²⁰	3 ³⁸	2 ⁷⁹	3 ²¹	3 ⁶¹	4 ⁰³	2 ⁸⁸

Tab. 20. Sammandrag av kyrkoherdarnas och hälsovårdsnämndernas

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
S i n n e s s j u -												
	Antal	Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder				
		landsbygd	städer	män	kvinnor	ogifva	gifva ¹	ej angivet	under 20 år	20—40 år	över 40 år	ej angiven
1. Stockholms stad	2 435	—	2 435	1 053	1 382	1 634	787	14	37	859	1 534	5
2. Stockholms län	614	513	101	285	329	436	178	—	21	218	375	—
3. Uppsala »	439	275	164	197	242	308	131	—	8	127	304	—
4. Södermanlands »	567	405	162	275	292	379	188	—	9	183	375	—
5. Norrköpings stad	207	—	207	85	122	156	51	—	1	51	155	—
6. Östergötlands län ²	713	597	116	347	366	516	197	—	7	213	493	—
7. Jönköpings »	781	616	165	420	361	576	205	—	14	197	570	—
8. Kronobergs »	681	624	57	349	332	495	186	—	2	170	509	—
9. Kalmar »	793	651	142	419	374	585	208	—	10	210	573	—
10. Gotlands »	214	175	39	99	115	147	67	—	3	44	167	—
11. Blekinge »	513	367	146	258	255	397	116	—	14	194	305	—
12. Kristianstads »	776	701	75	370	405	594	182	—	5	221	550	—
13. Malmö stad	801	—	301	141	160	210	91	—	4	85	212	—
14. Malmöhus län ⁴	1 182	712	470	525	657	730	452	—	36	362	784	—
15. Hallands »	504	355	149	229	275	373	131	—	4	160	340	—
16. Göteborgs stad	736	—	736	368	368	483	253	—	11	301	424	—
17. Göteborgs och Bohus län ⁵	729	586	143	345	384	546	183	—	8	208	513	—
18. Älvsborgs län	1 100	945	155	535	565	826	274	—	9	308	783	—
19. Skaraborgs »	746	628	118	411	335	575	171	—	8	196	542	—
20. Värmlands »	941	815	126	471	470	741	200	—	8	263	670	—
21. Örebro »	738	564	174	362	376	578	160	—	12	275	451	—
22. Västmanlands »	459	316	143	252	207	320	139	—	56	145	258	—
23. Kopparbergs »	909	854	55	475	434	649	260	—	14	342	553	—
24. Gävleborgs »	699	488	211	337	362	479	220	—	11	224	464	—
25. Västernorrlands »	840	679	161	430	410	604	236	—	14	281	515	—
26. Jämtlands »	413	359	54	217	196	314	99	—	3	123	287	—
27. Västerbottens »	544	516	28	291	253	385	159	—	12	222	310	—
28. Norrbottens »	503	425	78	264	239	354	149	—	5	185	313	—
Summa	20 077	13 166	6 911	9 810	10 267	14 390	5 673	14	346	6 367	13 359	5

¹ Här inräknade änkringar, änkor och fränskilda makar. — ² Tillhörande landsting eller kommuner som ej i lands- med okänd vårdform. — ³ Därav 2 d:o. — ⁴ Därav 55 d:o. — ⁵ Därav 4 d:o.

uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa i riket i slutet av år 1923.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34				
k a.					S i n n e s s l ö a.																			
Vårdas inom					Hemort		Kön		Civil- stånd		Ålder			Vårdas inom										
enskild eller dag- emot svarande hem	enskild anstalt	försörjnings- anstalt	upprätn.-anst. f. sinnessjuka ²	statensanst. för sinnessjuka	Antal	landsbygd	städer	kvinnor män	ogifta	gifta ¹	under 20 år	20—40 år	över 40 år	enskild eller dag- emot svarande hem	anstalt för sinnesslöa	obild- bara	barn	bild- bara	försörjnings- anstalt	upprätn.-anst. f. sinnessjuka ²	statensanst. för sinnessjuka			
390	27	383	1 022	613	646	—	646	337	309	646	—	336	244	66	141	153	242	98	—	9	1			
126	11	39	41	397	332	294	38	179	153	329	3	108	123	101	160	47	76	29	11	9	2			
80	2	53	6	298	268	224	44	152	116	267	1	90	100	78	129	17	47	35	4	36	3			
69	3	108	4	383	340	285	55	194	146	340	—	111	118	111	138	46	58	83	1	14	4			
6	2	44	92	663	159	—	159	90	69	158	1	71	54	34	82	9	7	52	9	—	5			
146	10	99	13	445	585	526	59	354	231	582	3	151	241	193	298	56	86	133	7	5	6			
238	11	98	51	383	444	393	51	243	201	444	—	85	176	183	283	40	25	72	10	14	7			
169	24	93	9	386	365	349	16	200	165	361	4	86	128	151	222	40	22	71	1	9	8			
188	5	120	12	468	464	40	424	276	188	464	—	119	173	172	283	35	40	96	—	10	9			
91	—	14	2	107	130	101	29	76	54	130	—	34	62	34	96	6	18	7	1	2	10			
96	4	115	18	280	316	256	60	188	128	314	2	96	105	115	166	23	52	67	1	7	11			
193	28	94	39	422	420	393	27	236	184	411	9	104	148	168	241	34	44	82	6	13	12			
26	1	179	7	88	77	—	77	33	44	77	—	18	38	21	34	7	6	26	1	3	13			
182	41	197	141	7621	584	436	148	308	276	580	4	157	244	183	293	67	58	119	10	37	14			
107	4	128	20	245	284	238	46	156	128	284	—	87	114	83	172	15	50	40	1	6	15			
90	8	255	20	363	140	—	140	90	50	139	1	59	64	17	69	14	34	17	—	6	16			
184	12	105	43	385	427	378	40	251	176	425	2	110	156	161	274	31	45	70	3	4	17			
342	15	142	21	580	578	516	62	336	242	571	7	125	196	257	353	44	85	86	3	7	18			
220	16	42	19	449	416	368	48	236	180	415	1	107	134	175	248	28	70	61	4	5	19			
224	28	213	21	455	638	599	39	372	266	637	1	124	210	304	387	38	50	149	9	5	20			
147	11	158	17	405	461	429	32	271	190	457	4	135	174	152	243	28	68	109	—	13	21			
48	1	65	25	320	281	231	50	163	118	280	1	89	107	85	145	27	45	55	—	9	22			
189	—	109	6	605	494	463	31	251	243	493	1	153	184	157	273	26	88	78	7	22	23			
172	5	126	38	358	432	361	71	229	203	431	1	122	170	140	239	35	83	63	5	7	24			
232	6	145	16	441	446	400	46	242	204	442	4	120	186	140	305	26	32	69	2	12	25			
104	2	52	3	252	301	284	20	163	141	302	2	99	112	93	183	15	55	35	2	14	26			
204	3	27	18	292	415	404	11	232	183	412	3	141	160	114	280	53	46	18	1	17	27			
148	4	48	2	301	332	292	40	170	162	329	3	97	148	87	207	19	61	37	1	7	28			

4 411 284 3 251 1 726 10 405 10 778 8 260 2 518 6 028 4 750 10 720 58 3 134 4 069 3 575 5 947 979 1 593 1857 100 302

ting deltaga. — ³ Utom Norrköpings stad. — ⁴ Utom Malmö stad. — ⁵ Utom Göteborgs stad. — ⁶ Därav 1